

WILAMOWICE I OKOLICE

ISSN 1426-2886

STYCZEŃ
LUTY
2003

ROK XII

NR 1/99

PISMO SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO GMINY WILAMOWICE

Cena: 2,50 zł

DANKOWICE HECZNAROWICE PISARZOWICE STARA WIEŚ WILAMOWICE ZASOLE BIELAŃSKIE

Występ na Zabawie Oplatkowej

W dniu 25 stycznia na odnowionej sali Ochotniczej Straży Pożarnej w Wilamowicach odbyła się szkolna Zabawa Oplatkowa. Miłym akcentem tego wieczoru było przedstawienie Pastoralki przez Zespół "Cepelia - Fil - Wilamowice" oraz krótki program taneczny młodszej grupy Zespołu, która rozpoczęła naukę we wrześniu 2002 roku.

Poniżej zamieszczamy reportaż zdjęciowy.

Z okazji zbliżającego się
Święta Kobiet
redakcja składa wszystkim
PANIONOM - Czytelniczkom
serdeczne życzenia samych
pogodnych i radosnych dni,
uśmiechu na co dzień oraz spełnienia
życiowych marzeń.

Co w numerze

- Relacje z zebrań wiejskich
- Informacje dla rolników
- Jubileusz Koła Pszczelarzy
- O imprezach szkolnych całej Gminy

W naszej gminie działa Gminny Ośrodek Informacji Europejskiej

Od dnia 1 marca w Urzędzie Gminy w Wilamowicach rozpoczął swoją działalność Gminny Ośrodek Informacji Europejskiej. Osoby chcące uzyskać wiadomości dotyczące polskiej drogi do Unii, warunków członkostwa oraz przyszłości Polski we Wspólnotach Europejskich mogą je otrzymać w pokoju nr 7 budynku w Urzędzie Gminy. Konsultanci ds. Unii Europejskiej Daniel Zejma i Grzegorz Kubiczek przyjmują w godzinach pracy Urzędu.

UWAGA ROLNICY !

W związku ze zbliżaniem się nowego sezonu obrotu materiałem siewnym Kierownik Delegatury Zamiejscowej w Bielsku – Białej Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Katowicach ostrzega rolników przed nabywaniem u przypadkowych sprzedawców niekwalifikowanego materiału przeznaczonego do siewu lub sadzenia. Rolnicy powinni mieć na uwadze fakt, że uzyskanie zadawalającej produktywności i opłacalności upraw zależy w głównej mierze od stosowania odpowiednich nasion zarejestrowanych odmian roślin lub sadzeńników ziemniaka. Od początku lat 70-tych uznaje się, że wśród czynników plonotwórczych ponad 50% udział stanowi właściwej jakości materiał siewny. Uwzględniając, że uprawa zbóż i ziemniaków zajmuje ważną rolę w rolnictwie wprowadzono ustawą z dn. 24 listopada 1995 r. o nasiennictwie regulacje ograniczające obrót nasionami zbóż i sadzeńnikami ziemniaka wyłącznie do materiału urzędowo kwalifikowanego, stąd producenci prowadzący plantacje nasienne obowiązani są do przeprowadzenia procedury urzędowej kwalifikacji plantacji wymienionych roślin rolniczych przed wprowadzeniem do obrotu nasion zbóż lub ziemniaków jako materiał przeznaczony do siewu lub sadzenia. Kwalifikacje plantacji nasiennych prowadzi się wg jednolitych zasad wynikających z przyjętych Systemów Nasiennych OECD (Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju). Tylko materiał siewny wyprodukowany na plantacjach urzędowo ocenionych jest legalnie wprowadzany do obrotu i gwarantuje spełnienie określonych przepisami wymagań jakości, czystości i tożsamości odmianowej oraz zdrowotności.

Szczególnie ważną rolę odgrywa stosowanie kwalifikowanych sadzeńników ziemniaka z uwagi, że jest to gatunek rozmnażany wegetatywnie i jest on stale porażany przez organizmy szkodliwe, w wyniku czego w każdym kolejnym rozmnożeniu następuje spadek plonu. Z uwagi na niewielką powierzchnię kwalifikowanych plantacji nasiennych sadzeńników ziemniaka w Polsce istnieje niedobór na rynku nasiennym kwalifikowanych sadzeńników. Stąd rolnicy bardzo często stosują do sadzenia ziemniaki niekwalifikowane kupione na targowiskach lub w sprzedaży obwoźnej co ma fatalne skutki dla zdrowotności roślin i jest jednym z powodów niskiego plonowania ziemniaków.

Stosowanie kwalifikowanych sadzeńników ziemniaka obniża ryzyko produkcji rolnej i ogranicza rozprzestrzenianie organizmów szkodliwych.

Nabywcy powinni identyfikować kwalifikowany materiał siewny oferowany do sprzedaży na podstawie urzędowej etykiety, w które zaopatrzone są opakowania jednostkowe z materiałem siewnym. Etykiety urzędowe są drukami ścisłego zarachowania i są wydawane wyłącznie przez właściwy tereno-

wo Wojewódzki Inspektorat Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa. Wymiary etykiet, kolor i wymienione na etykietach dane są dostosowane do regulacji Systemów Nasiennych OECD.

Szczegółowo: niebieski kolor etykiet przewidziany jest dla kwalifikowanego materiału roślin zbożowych tj. pierwszego i drugiego rozmnożenia K1 i K2 materiału elitarnego (bazowego). Natomiast z powodu ograniczenia ilości rozmnożeń sadzeńników ziemniaka niebieskimi etykietami oznaczone są rozmnożenia kwalifikowane jako oryginał i K1. A. Coraz rzadziej do obrotu wprowadzane są partie materiału zakwalifikowane jako elitarne, dla nich przewidziana jest etykieta w kolorze białym.

Przedstawiamy poniżej wzór takiej etykiety.

INSPEKCJA NASIENNA GŁÓWNY INSPEKTORAT 00-930 WARSZAWA, ul. WSPÓLNA 30	Inspekcja Nasienna Polska
Nasiona zgodne z regulacjami i standardami EC (EKG/ONZ) The seed complies with EC (ECE/UN) rules and standard Les semences répondent aux règles et normes CE (CEE/ONU) Das Saatgut entspricht den Gemeinschaftsregeln und EG (EG/ONU)-Normen Le sementi sono conformi alle normative e prescrizioni CE (CEE/ONU)	

Harmonogram szkoleń zimowych w roku 2003 dla gminy Wilamowice

L.p.	Temat szkolenia	Data/ godzina	Miejsce	Odpowiedzialny wykładowca
1.	Dobra Praktyka Ochrony Roślin. Uprawa mieszanek i mieszanin odmian zbóż jarych na paszę.	26.02.2003. godz. 11.00	Dom Kultury Wilamowice	R. Turoszy M. Małeck
2.	Poprawa efektywności produkcji mleka – praca hodowlana, żywienie, higiena pozyskiwania mleka, gospodarowanie krową mleczną.	05.03.2003. godz. 11.00	Dom Kultury Wilamowice	R. Turoszy M. Jakubowski
3.	Tworzenie źródeł dodatkowego dochodu w gospodarstwach rolnych SAPARD – Działanie 4.1	12.03.2003. godz. 11.00	Dom Kultury Wilamowice	R. Turoszy J. Boehn

Zebranie sprawozdawczo - programowe Ochotniczej Straży Pożarnej w Hecznarowicach

Pierwsze miesiące roku to tradycyjnie czas podsumowań działalności organizacji i stowarzyszeń działających na terenie Hecznarowic. W dniu 1 lutego 2003 r. odbyło się Walne Zebranie naszych druhów strażaków. Gośćmi honorowymi byli Burmistrz pan Marian Trela, Przewodniczący Rady Gminy pan Jerzy Królicki, w-ce Prezes Zarządu Gminnego ZOSP RP dh Stanisław Nycz, Komendant Gminny dh Roman Jędrzejko, Sołtys pan Władysław Micor, Radny Stanisław Plewniak oraz prezesi i przedstawiciele naszych władz lokalnych.

Przed rozpoczęciem zebrania koncertowała orkiestra, która zagrała hymn strażacki "Ryccerze Floriana". Prezes OSP dh Michał Szałafski przywitał zebranych, zaproponował druha Macieja Formasa na przewodniczącego zebrania, którego zaakceptowano jednogłośnie, a następnie odczytał sprawoz-

danie z działalności jednostki wnikliwie i wszechstronnie przedstawiając stan realizacji planu pracy za 2002 rok pozwalający prawidłowo i bezstronnie ocenić osiągnięcia i faktyczną sprawność działania. OSP w naszym środowisku, w gminie i na rzecz państwa w ramach ogólnokrajowego systemu funkcjonowania ochrony przeciwpożarowej. OSP pełniąc ochotniczo służebną rolę wzięła sobie obowiązek zapobiegania, ratowania i pomagania innym w walce z przeciwnościami losu o każdej porze dnia i nocy oraz brania udziału w ćwiczeniach i zawodach w celu podnoszenia swoich umiejętności jak i dbania o majątek, którego są właścicielami.

Ujęte w planie pracy zadania zostały wykonane.

Nastroj zebrania był uroczysty i wesoły. Prezes OSP podsumowując działalność minionego roku podziękował Władzom Gminy,

Radzie Sołeckiej, organizacjom społecznym, a szczególnie mieszkańcom za dotację i do-
brą współpracę. 3 maja 2002 roku na wszystkich nabożeństwach ks. proboszcz skierował apel - prośbę do wszystkich mieszkańców o wsparcie finansowe straży na zakup nowego wozu bojowego wyposażonego w nowoczesny sprzęt do wszystkich działań marki Ford. Obecnie technika zrobiła bardzo wiele i nie wystarcza tylko wiadro wody jak było dawniej. Ten nowy piękny samochód w przeddzień zebrania został przywieziony do Hecznarowic i przy dźwiękach syreny stanął przed remizą OSP, a pierwszym, który go oglądał był sam Burmistrz Gminy Pan Marian Trela. Dzięki wszystkim sponsorom i ofiarodawcom ten piękny samochód będzie mógł pomagać naszym strażakom w tej trudnej pracy, jak również będzie służyć wszystkim mieszkańcom Hecznarowic. Wieczorem odbyło się spotkanie opłatkowe z udziałem księży, a po nim wieczorek taneczny.

H.B.

III Walne Zgromadzenie Członków Stowarzyszenia na Rzecz Zachowania Dziedzictwa Kulturowego Miasta Wilamowice "Wilamowianie"

Sprawozdanie

W dniu 09.02.2003 roku odbyło się zebranie członków Stowarzyszenia podsumowujące jego działalność.

Zaproszeni goście w osobach: pana burmistrza Mariana Treli, prof. Antoniego Barciaka, prof. Elżbiety Filip, pierwszych sponsorów pań Doroty Seligi i Elżbiety Ćwiertni, Przewodniczącego Rady Osiedla Stanisława Nycza i dyrektora M GOK Aleksandra Nowaka wraz z przybyłymi członkami Stowarzyszenia wysłuchali sprawozdania wygłoszonego przez prezesa Bolesława Nycza.

Stowarzyszenie reprezentowało Wilamowice w różnych imprezach kulturalnych na szczeblu Gminy - w Dankowicach i Pisarzowicach, na szczeblu Powiatu - w Książnicy Beskidzkiej, w Teatrze Polskim na spotkaniu

z Olimpijczykami i Bohdanem Tomaszewskim, później zaproszeni na rozdanie nagród imienia księdza Londzina, w której to edycji triumfatorom został nasz proboszcz, ksiądz prałat Michał Boguta, na zjeździe Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego w Cieszynie. Stowarzyszenie współorganizowało w ścisłej współpracy z Biurem Promocji Kultury i Sportu - którego dyrektorem jest ksiądz Paweł Danek - członek Stowarzyszenia - obchody 25-lecia pobytu w naszej parafii księdza proboszcza jak również uroczystości pobeatyfikacyjne w czerwcu.

Stowarzyszenie nawiązało współpracę ze Stowarzyszeniem "Olszówka" z Bielska - Białej co zaowocowało zaproszeniem na imprezę pt. "Karpety wielu kultur". Prowadzone są prace w sprawie opracowania podręcznika języka wilamowskiego przez pana dr Tomasza Wicherkiewicza.

W październiku został zainaugurowany cykl spotkań mieszkańców Wilamowic pt.

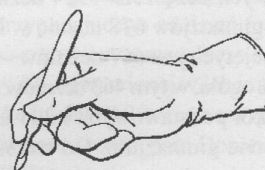
"Wilamowice w oczach swoich i obcych" jednak z przykrością trzeba stwierdzić bardzo niską frekwencję na tych spotkaniach.

W czerwcu ub. roku współorganizowaliśmy imprezę dla dzieci na boisku LKS z okazji "Dnia Dziecka".

Pod koniec roku na konto Stowarzyszenia wpłynęła kwota 1.000 zł. ofiarowana przez pana burmistrza Eugeniusza Bilczewskiego na cele statutowe. Składamy Mu tą drogą serdeczne podziękowanie jak również kierujemy je na ręce pań Stefani Tłaska za bezinteresowne prowadzenie Kroniki Stowarzyszenia oraz pani Heleny Nikiel za prowadzenie księgowości.

Z przykrością należy stwierdzić, że na 102 członków Stowarzyszenia składki członkowskie zapłaciły tylko 44 osoby. W związku z tym faktem jesteśmy otwarci na pozyskiwanie nowych członków gotowych na prace w Stowarzyszeniu.

Opr. na podstawie dostarczonych materiałów
Redakcja

DOŻYWIANE DZIECI I MŁODZIEŻY W NASZEJ GMINIE

W ostatnich latach z każdym rokiem zwiększa się liczba dzieci objętych dożywianiem w szkołach podstawowych, gimnazjach i przedszkolach. Na terenie gminy zniknął problem niedożywienia dzieci. Dzięki akcji dożywiania, dzieci nie tylko nie są głodne ale uczą się kultury odżywiania, zasad zdrowego i racjonalnego żywienia poprzez eliminowanie złych nawyków żywieniowych. Akcja dożywiania dzieci i młodzieży na terenie gminy Wilamowice prowadzona jest w przedszkolach, szkołach podstawowych, gimnazjach; i szkołach średnich poza terenem gminy.

Prowadzenie akcji możliwe jest dzięki funkcjonowaniu stołówek szkolnych, które przygotowują posiłki i półprodukty metodą gospodarczą, co znacznie obniża koszty ich przygotowania. Koszt jednego gorącego posiłku wynosi 2 zł z czego 1.50 zł to koszt posiłku tzw. "wsad do kotła" a 0.50 zł częściowe koszty przygotowania posiłku.

Na terenie Gminy do 3 przedszkoli i 2 oddziałów "O" przy szkołach podstawowych uczęszcza 313 dzieci z których 80 % objętych jest dożywianiem. Do 5 szkół podstawowych uczęszcza 1324 uczniów a do trzech gimnazjów 678 uczniów. Dożywianiem objętych jest 667 uczniów – co stanowi 33% ogółu, w tym 463 uczniów to uczniowie szkół podstawowych i 204 uczniów – uczniowie gimnazjum. Od września 2002 roku uruchomiony został kolejny punkt dożywiania uczniów w szkole podstawowej w Starej Wsi, w którym dożywianiem objętych

jest 56 uczniów.

Dzieciom zapewnia się 1 gorący posiłek dziennie. Herbatę otrzymuje 90% uczniów. W razie konieczności niektórym uczniom dodatkowo zapewnia się śniadania oraz suchy prowiant do domu.

Rządowy program wspierania gmin w dożywianiu uczniów w roku 2003 obejmuje również naszą gminę. Celem programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży, poprawa poziomu życia rodzin o niskich dochodach, kształtowanie właściwych nawyków żywieniowych. Przyjęte kryteria programowe stwarzają możliwości objęcia akcją szerokiej grupy dzieci i młodzieży, z rodzin najuboższych

Gminny Ośrodek Pomocy dożywia 255 dzieci z ogółu dożywianych. Aby otrzymać taką formę pomocy dla swojego dziecka należy przyjść do ośrodka pomocy społecznej i złożyć wniosek o pomoc. Pracownik socjalny przeliczy dochody w rodzinie i przygotuje odpowiednią dokumentację potrzebną do wydania decyzji. Rozeznanie dzieci, które powinny zostać objęte bezpłatnym dożywianiem prowadzą przede wszystkim szkoły oraz pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Może to również zrobić każdy mieszkaniec gminy, któremu problem niedożywienia dzieci jest znany.

*Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
Maria Faruga*

Wizyta Posła Edwarda Płonki w pisarzowskim Gimnazjum

24 lutego w Gimnazjum w Pisarzowicach, na zaproszenie Pani Dyrektor Henryki Faber gościł Poseł na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej Edward Płonka. Spotkanie zgromadziło blisko 100 uczniów. Poseł Edward Płonka przedstawił bardzo interesująco swoją działalność poselską i prace sejmowe, później odpowiadał na pytania uczniów dotyczące polityki i wejścia Polski do Unii Europejskiej. Na wszystkie zadane pytania padały rzeczowe i satysfakcjonujące odpowiedzi. Wraz z Posłem Edwardem Płonką w Pisarzowicach gościło także Regionalne Centrum informacji Europejskiej, które reprezentował Stanisław Gdula.

Uczniowie Gimnazjum w Pisarzowicach otrzymali wiele ciekawych ulotek i materiałów na temat Unii Europejskiej, zostali także zachęcani do korzystania z publikacji znajdujących się w Bibliotece w Wilamowicach i odwiedzania Regionalnego Centrum Informacji Europejskiej w Bielsku – Białej.

Pisarzowice rzadko mają zaszczyt gościć tak szacownego gościa jak Poseł Edward Płonka, członka sejmowej Komisji Spraw Zagranicznych, jak również sejmowej Komisji Ustawodawczej oraz Polsko-Nordyckiej Grupy Parlamentarnej.

Miejmy nadzieję, że takich gości witając będziemy częściej w naszych progach.

Komunikat

Urząd Gminy Wilamowice informuje o trwających postępowaniach przetargowych na następujące zadania inwestycyjne:

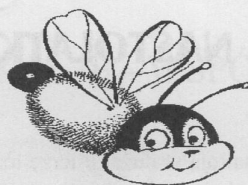
1. Modernizacja budynku Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Wilamowicach.
Otwarcie ofert: 26.02.2003r. godzina 9⁰⁰
2. Modernizacja ul. Lekacz w Pisarzowicach.
Otwarcie ofert: 28.02.2003r. godzina 9⁰⁰
3. Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z budową pompowni ścieków w Dankowicach.
Otwarcie ofert: 12.03.2003r. godzina 9⁰⁰
4. Wykonanie nakładek asfaltowych na drogach gminnych i budowa mostu na rzece
Otwarcie ofert: 04.04.20003r. godzina 9⁰⁰

Ogłoszenie

Urząd Stanu Cywilnego w Wilamowicach uprzejmie informuje, że do końca marca 2003 roku przyjmuje zgłoszenia **Jubilatów obchodzących 50-lecie ślubu** w bieżącym roku.

*Burmistrz Gminy Wilamowice
mgr Marian Trela*

65 lat Koła Pszczelarzy w Starej Wsi

Koło Pszczelarzy w Starej Wsi w roku 2003 obchodzi swoje 65 lecie. Z tej okazji pragniemy przedstawić zarys historyczny koła, jego cel i zadania.

Przed rokiem 1937 pszczelarze zrzeszeni byli w Kole Pszczelarskim w Oświęcimiu. Dowiadujemy się tego z "Kroniki Stowarzyszenia Pszczelarskiego Oświęcim 1932 – 1982".

W roku 1937 pszczelarze ze Starej Wsi odłączyli się od koła oświęcimskiego, zakładając własne koło. Założycielami było 8-miu pszczelarzy. Pierwszym przewodniczącym został Antoni Markiel (ówczesny wójt Gminy Bestwina). Współpracowali z nim pszczelarze: Władysław Pieczka, Władysław Jonkisz, Stanisław Sternat, Władysław Pieczka, Józef Nycz i Foksiński Franciszek (organista), wszyscy mieszkańcy Starej Wsi.

Z chwilą wybuchu drugiej wojny światowej Związek Pszczelarski przestał istnieć. W roku 1947 reaktywowano Koło Pszczelarskie w Starej Wsi. Prezesem został Pieczka Władysław.

Od tego momentu stan osobowy koła bywał różny. Najwięcej zarejestrowano w roku 1985, bo aż 108 członków, którzy posiadali 490 rodzin pszczelich. Do koła należeli mieszkańcy Starej Wsi, Dankowic, Wilamowic, Hecznarowic i Pisarzowic. Oprócz pszczelarzy zrzeszonych na terenie sołectw byli i są nadal pszczelarze niezrzeszeni. Od 2002 roku w naszym kole jest najmnijesz 24 (420 rodzin pszczelich). W chwili obecnej do naszego koła należą mieszkańcy Dankowic, Starej Wsi, Wilamowic i Grojca.

Dankowice – 17 pszczelarzy (137 uli),
Stara Wieś – 21 pszczelarzy (183 ule),
Wilamowice – 9 pszczelarzy (70 uli),
Grojec – 1 pszczelarz (30 uli).

Według badań Instytutu Pszczelnictwa i Sadownictwa w Puławach dla prawidłowego zabezpieczenia zapylania przez pszczołę miodną w Polsce powinno wzrosnąć około 70% ilości rodzin pszczelich. Ocenia się, że 1/3 żywności powstaje dzięki zapylającej pracy owadów. Konieczna więc jest dbałość o utrzymanie pasiek na naszym terenie. Pszczelarstwo nie jest atrakcyjne, dlatego jest co-

raz mniej pasiek i coraz mniej ludzi, którzy zajmują się hodowlą pszczół.

Problemem dla pszczelarzy jest występowanie chorób, które atakują pszczoły. Do nich zaliczamy warrozę, nozemozę i zgnilec. Niewłaściwe stosowanie środków ochrony roślin i nieprzestrzeganie instrukcji powoduje ogromne straty pogłowia przez wytrucie niejednokrotnie całych rodzin pszczelich. Dla prawidłowego zapylania 1 ha rzepaku potrzeba od 4-5 rodzin pszczelich, co podnosi plony 30-38%.

W Polsce zarejestrowano 78 % roślin, które wymagają zapyleń przez owady. Rośliny wiatropylne i samopylne przy dodatkowym zapyleniu przez owady wykształcają owoc w 20 do 36 % dorodniejszy. Na podstawie wspomnianych badań przekonujemy się do bardzo ważnej roli, jaką odgrywa pszczoła miodna w życiu człowieka. Największe korzyści przynoszą pszczoły jako zapylaczki drzew, krzewów, rzepaków, gryki, koniczyiny i innych upraw. Przyjmuje się że dochody z zapyleń przez pszczoły są dziesięcio- trzydziesto, a w wielu przypadkach nawet stukrotnie wyższe. Dominującym składnikiem zysków jest ustalenie rodzin pszczelich na plantacji.

Nasze zamierzenia mają na celu dostosowanie się do wymogów ekologii i ochrony środowiska. Zachęcamy kolegów pszczelarzy, również niezrzeszonych do udziału w szkoleniach i prelekcjach, które organizowane są przez Zarząd Koła Pszczelarskiego w Starej Wsi dzięki pomocy Burmistrza Gminy Wilamowice. W szkoleniach mogą brać udział wszyscy zainteresowani ochroną środowiska.

Tą krótką informacją chcieliśmy przybliżyć rolę jaką odgrywa pszczoła w naszym środowisku. My pszczelarze oczekujemy współpracy z mieszkańcami całej gminy: z rolnikami organizacjami rolniczymi i całym społeczeństwem. Życzymy Państwu wiele radości, zwiększenia plonów i czerpania zdrowia z produktów pszczelich, jakie są dostępne w naszym środowisku.

Stanisław Kamiński
Prezes Koła Pszczelarzy w Starej Wsi

Obyczaje są jak miody - im starsze tym słodsze.

*"Święty Ambroży Patron Pszczelarzy,
Wszystkich strumieniem miodu
obdarzy"*

Ze słynnych na całym świecie produktów, jak polska szynka, grzyby i miód, został tylko ten ostatni. dzięki determinacji polskich pszczelarzy, ludzi uważanych zawsze za wzór uczciwości i pracowitości. Podczas negocjacji z Unią Europejską to właśnie do polskich norm dotyczących miodu musiała dostosować się Europa. Obecnie Polski Związek Pszczelarski zrzesza 31 tysięcy członków. Należą do niego także trzy koła Pszczelarzy z terenu naszej gminy, jednym z nich jest Koło z Pisarzowic istniejące od ponad 20 lat. Kiedy powstawało w 1981 roku liczyło 46 członków, obecnie jest jeszcze 16 pszczelarzy i mają razem 118 pni (rodzin pszczelich). Tutejsze Koło z Hecznarowic, Pisarzowic i Starej Wsi należą do Związku Pszczelarzy Podbeskidzia "Bartnik" z siedzibą w Bielsku – Białej ul. Komorowicka 12.

W niedzielę 8 grudnia z okazji święta Pszczelarzy przypadającego na dzień Św. Ambrożego pisarzowiccy pszczelarze spotkali się na mszy św. odprawionej w ich intencji w tutejszym kościele o 9.30 oraz na wspólnym śniadaniu w kawiarence pani Doroty Jekielek w WDK Pisarzowice.

Jak wynika ze sprawozdania złożonego przez prezesa Koła Józefa Jędrzejko, na swoją działalność pszczelarze wpłacają składkę po 24 zł od osoby i po 1,20 zł. od każdego pnia.

Celem koła jest wzajemna wymiana doświadczeń, wspólny zakup lekarstw dla pszczół, promocja produktów pochodzenia pszczelego oraz ochrona naszych pasiek przed całkowitą degradacją jaka im wciąż zagraża. Koło współpracuje z samorządem wsi, czego widocznym efektem jest mini skansen wykonany przez pszczelarzy za Domem Kultury. Niestety ! tych kilka ładnych uli stojących wśród iglaków i krzewów na skwerku gromadzkim wciąż niszczą miejscowi piwowosze i chuligani. Naszych pszczelarzy widać też corocznie w czasie uroczystości dożynkowych, kiedy składają na ołtarzu miód oraz na Wilamowskich Śmiergustach, gdzie na jednym ze stoisk prezentują tutejsze miody.

Na swoim grudniowym spotkaniu pszczelarze dyskutowali, w obecności Pana Burmi-

ROLA TELEWIZJI W ŻYCIU NASTOLATKÓW

Dzisiejsze dziecko jest oswojone z wieloma mediami audiowizualnymi. Coraz częściej media postrzegane są jako siły wypierające, zastępujące intencjonalną edukację niezależnie od woli rodziców i pedagogów. Nabierają ogromnego znaczenia w różnych dziedzinach życia ludzkiego, wpływają zasadniczo na oblicze komunikacji społecznej oraz kultury w XXI wieku. Ponadto media nie ograniczają się już tylko do informowania, ale tworzą kategorie, za pomocą których dzisiejszy człowiek postrzega świat. Telewizja w coraz to większej mierze wywiera wpływ na model życia społecznego, a przez to na system wartości, typ relacji międzyludzkich, na jakość środowiska życia człowieka.

Widz ma do wyboru wiele programów i filmów. Niepokojący jest jednak fakt, że najmłodsze pokolenie budzi się i zasypia przy włączonym odbiorniku i "wchłania jak gąbka" przekazywane przez telewizję treści i różne wzorce zachowań. Bardzo często bohaterowie telewizyjni odtwarzani są później przez dzieci w rzeczywistym świecie. Młody człowiek nie rozgranicza fikcji od rzeczywistości. Statystyczne dziecko w Polsce ogląda 5 godzin TV dziennie. Bardzo często święta można określić jako "rodzinny dzień telewizyjny". Taka sytuacja jest w dużej mierze efektem powstawania pewnych nawyków kulturowych i rytuałów rodzinnego spędzania czasu wolnego. Nie ma czasu na czytanie książek, czasopism, wyjście do kina, teatru, gry i zabawy z kolegami, rozmowy czy spacer z rodzicami. Kuleje znacznie sprawność fizyczna społeczeństwa i kontakty z innymi osobami. I tak, w fotelu, z orzeszkami i paluszkami w rękę, rosną młode pokolenia. Niemożliwe jest dziś wyeliminowanie telewizji z życia człowieka, ale przecież nie chodzi o prowadzenie krucjaty przeciw mediom. Można bowiem znaleźć wiele argumentów przemawiających za tym, że telewizja to najlepszy wynalazek XX wieku. Bo przecież telewizja jest łatwa w odbiorze, w szybki sposób dostarcza informacji, pozwala poznać inne kraje, ciekawych ludzi, jak również zdobyć sławę a nawet wzbogacić się. Dlatego też trzeba wykorzystać ją z pożytkiem. Konieczne zatem staje się przygotowanie widza, szczególnie młodego do odbioru zalewających go treści, wyposażenie go w umiejętności krytycznej ich oceny.

Obowiązki edukacyjne w zakresie mediów powinna przyjąć przede wszystkim rodzina jako pierwotny wychowawca. Pedagodzy zdają sobie doskonale sprawę, że mass

media kształtują w dużej mierze tożsamość młodego pokolenia i wobec tego podejmują próby analizowania i badania tego obszaru wpływów wychowawczych.

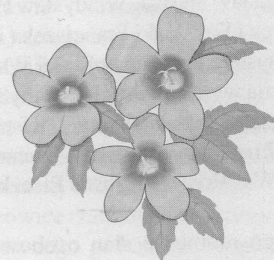
Analiza przeprowadzonej przeze mnie wśród 210 uczniów z klas III – VI ankiety zatytułowanej "Telewizor i ja" jednoznacznie dowiodła, że telewizja cieszy się taką samą popularnością niezależnie od wieku uczniów, czas oglądania zwiększa się w tych domach, gdzie jest więcej niż jeden odbiornik oraz w dni świąteczne. Respondenci w większości sami decydują o wyborze programów i nie rozmawiają na ich temat z dorosłymi członkami rodziny. Upodobania telewizyjne naszych dzieci są bardzo podobne. Najchętniej oglądają różne filmy, a ich ulubieni bohaterowie to postacie z filmów akcji

i seriali południowoamerykańskich. Należałoby zadać sobie pytanie, czy uczniowie tak samo chętnie oglądaliby telewizję, gdyby mieli jakieś inne możliwości wyboru, inne propozycje. Szkoła w tym względzie wychodzi naprzeciw swoim wychowankom. Organizuje wiele zajęć pozalekcyjnych, proponuje różne formy spędzania czasu wolnego. Zwraca uwagę na wartościowe programy informacyjne, filmy przyrodnicze. Wszyscy bowiem powinniśmy sobie zdawać sprawę, jakie niebezpieczeństwa płyną z długiego, bezkrytycznego patrzenia w szklany ekran.

Mam nadzieję, że przy ścisłej współpracy domu i szkoły uda się choć w niewielkim stopniu zmienić upodobania naszych nastolatków, a już wielkim sukcesem będzie ograniczenie czasu, jaki spędzają oni przed telewizorem, tak by nie zasłużyli na miano telepokolenia o słabej kondycji i zdrowiu.

Maria Jonkis

... Dziękuję Ci Babciu całym sercem za dzieciństwo jasne chwile najpiękniejsze ...

Wieloletnią tradycją Szkoły Podstawowej w Pisarzowicach jest organizowanie uroczystej akademii środowiskowej z okazji Dnia Babci i Dziadka. Również w tym roku uczniowie klas I – III, ich wychowawcy i rodzice dołożyli starań aby uroczystość ta miała wyjątkowy charakter.

22 stycznia ponad 250 Babci i Dziadków przybyło na zaproszenie swoich wnuków do sali OSP w Pisarzowicach.

Część artystyczną przygotowały klasy II i III wraz z wychowawczyniami: B. Więzik, B. Bagier, U. Korczyk, M. Kubiczek. Życzenia, wiersze i piosenki były powodem wielu wzruszeń, natomiast żarciki o babciach, dziadkach i wnuczkach wywołały salwy śmiechu. Wystąpiły też ze swoim repertuarem dwie grupy szkolnego zespołu wokalnego – tanecznego "Rytm" prowadzonego przez mgr B. Więzik. W sumie ponad 120 dzieci recytowało, śpiewało i tańczyło na scenie. Klasy pierwsze bacznie obserwowały występy swoich starszych kolegów, ponieważ to one w przyszłym roku będą przygotowywały taką uroczystość. Dyrektor szkoły mgr L. Dziubek złożyła życzenia przybyłym gościom i podziękowała za przyjęcie zaproszeń. Jednak wszyscy czekali na najważniejszy moment

tego spotkania, w którym dzieci mogły osobiście złożyć życzenia oraz wręczyć swoim babciom i dziadkom własnoręcznie wykonane upominki i laurki. Jest to chwila, kiedy można zauważyć szczególną więź emocjonalną łączącą te dwa pokolenia. W słowach, spojrzeniach, gestach zawarte były prawdziwe uczucia miłości, przywiązania, szacunku i podziwu. Tak ukształtowana więź rodzinna jest ważnym czynnikiem właściwego rozwoju dziecka. Poczucie akceptacji i bezpieczeństwa jest przecież jedną z najważniejszych potrzeb każdego człowieka.

Jak zawsze, niezawodni rodzice pomogli wychowawcom w organizacji tej uroczystości. Wynajęcie sali, dekoracja stołów, przygotowanie poczęstunku i podawanie gorących napojów to zadanie, z którego i tym razem wywiązali się po mistrzowsku.

Dyrekcja, Wychowawcy klas I – III i Uczniowie serdecznie dziękują:

Rodzicom – za nieocenioną pomoc,

Babciom i Dziadkom – za to, że poprzez swoje przybycie doceniliście starania dzieci, rodziców i nauczycieli.

B. Więzik

INTEGRACJA POPRZEZ EDUKACJĘ – WSPÓŁPRACA SZKÓŁ W PROGRAMIE SOCRATES

Z WIZYTĄ W BUŁGARII

Szkoła Podstawowa w Hecznarowicach realizuje od września ub. r. Szkolny Projekt Comeniusa który jest komponentem Programu SOCRATES. Projekt ten nosi nazwę "NASZE MAŁE OJCZYZNY", a jego głównym celem jest komunikowanie się ze szkołami partnerskimi w oparciu o dostępną bazę komputerowo-informacyjną. Efektem końcowym projektu będzie opracowanie przez każdą szkołę "Comenius homepage". Strony www. będą gotowe w trzecim roku trwania projektu i będą wykorzystywane do szeroko pojętej komunikacji: emalie, zdjęcia, artykuły, informacje. Innymi "produktami", które powstają w trakcie realizacji projektu są: listy, prace plastyczne, kasety AV, albumy.

Nauczyciele każdej szkoły zapoznają się

W pokoju nauczycielskim podczas dyskusji nad projektem. Po lewej: Svetlana Dontcheva z Bułgarii, Tuula Holmlund i Jaana Turunen z Finlandii. Po prawej: Jadwiga Danek, Marit Anne Almas i Rolv Mugaas z Norwegii.

Dyrektor szkoły "SOU Raicho Karolev" – pan Binko Binev – wraz z młodzieżą z klasy 7 oraz przedstawicielami naszej szkoły.

z metodami nauczania stosowanymi w krajach partnerskich.

Projekt ma także na celu kształtowanie świadomości, osobowości, charakteru oraz tolerancji młodych ludzi, jak również rozwijanie posiadanych przez nich umiejętności językowych. Przyczynia się on do promowania szkoły jako placówki dydaktyczno-wychowawczej w środowisku lokalnym oraz

promocji naszego regionu w jednoczącej się Europie. Praca nad projektem wspiera w naturalny sposób integrację uczniów i służy rozpowszechnianiu idei edukacji interkulturowej.

Koordynatorem projektu jest Jokelan kolu z Palokka w Finlandii. W skład grupy partnerskiej wchodzi ponadto:

- Soma skole z Sandnes w Norwegii,
- "SOU Raicho Karolev" z Gabrova w Bułgarii,
- Scuola "A. Sebastiano" z Minturno we Włoszech.

W dniach 18 – 22 stycznia br. odbyła się wizyta robocza. Szkołą goszczącą przedstawicieli grupy partnerskiej była "SOU Raicho Karolev" z Gabrova w Bułgarii. Celem tej wizyty było opracowanie harmonogramu działań na następny rok szkolny.

W wizycie uczestniczyli przedstawiciele szkół z Finlandii, Norwegii i Polski. Gospodarze zapewnili ciekawy program pobytu, w którym znalazło się m. in. zwiedzanie miasta Gabrovo, skansenu "Etara" oraz Muzeum Edukacji. Miło wspominamy wizytę w szkole. Dyrektor wraz z przedstawicielami samorządu uczniowskiego przywitał nas zgodnie z bułgarską tradycją. Po zwiedzeniu szkoły zaproszono nas na program artystyczny przygotowany w języku angielskim, bułgarskim i włoskim.

Podczas dyskusji nad projektem podsumowaliśmy naszą dotychczasową współpracę oraz zaplanowaliśmy działania na następny rok. Uczniowie szkół partnerskich będą gromadzić materiały dotyczące środowiska naturalnego naszego regionu.

Jadwiga Danek
Beata Gąszcz
Anna Markiel

Przyszliśmy po kolędzie !

Tradycyjnym już zwyczajem, na noworocznym spotkaniu, które odbyło się w sali OSP dnia 18 stycznia br. zebrali się przedstawiciele samorządu Pisarzowic, prezesi organizacji społecznych i kierownicy jednostek organizacyjnych.

Na spotkanie, które jak co roku organizowane jest z inicjatywy Sołtysa Pana Stanisława Peszla i Rady Sołeckiej, przy współudziale Koła Gospodyń Wiejskich, zaproszeni zostali Pan Burmistrz Marian Trela z małżonką, Radni Rady Miejskiej i Rady Sołeckiej, przedstawiciele OSP, KGW, LKS, Kółka Rolniczego, Akcji Katolickiej, Koła Pszczelarzy, Dyrekcji Szkoły Podstawowej i Gimnazjum, Dyrekcji Przedszkola oraz "duchowni przywódcy" Pisarzowic tj. księża: Dariusz Pawlus i Krzysztof Pochopień.

Spotkanie rozpoczęte zostało odczytaniem fragmentu Ewangelii przez Księdza Krzysztofa, a w nastrój świąteczny, wprowadził wszystkich piękny koncert kolęd i pastorałek w wykonaniu zespołu regionalnego "Pisarzowianki". Kontynuacją tego radosnego,

świątecznego nastroju było podsumowanie 2002 roku przez Pana Sołtysa, podziękowanie za całoroczną i efektywną współpracę oraz serdeczne życzenia na 2003 rok. Do podziękowań i życzeń dołączyli się także Pan Burmistrz i Ksiądz Dariusz w imieniu wszystkich księży.

Po tradycyjnym karpiu, zasponsorowanym przez Spółdzielnię Produkcyjną i Radnego Pana Carbola – rozpoczęto wspólne śpiewanie kolęd. Nastrój radości i dobrej zabawy był kontynuowany przez zespół regionalny "Pisarzowianki" pod kierunkiem akompaniatora Pana Stanisława Olearczyka.

Należy dodać, że spotkania te mają już w Pisarzowicach swoją historię, w dużej mierze przyczyniają się do integracji naszej lokalnej społeczności, pozwalają na bliższe poznanie się, co w konsekwencji znacznie poprawia współpracę i umożliwia stawianie wspólnych, coraz bardziej wygórowanych celów.

Gdzie zgoda, wzajemne zrozumienie i szacunek tam można tworzyć rzeczy wielkie.

Czesława Mleczko

Jasełka w Hecznarowicach

Okres Bożego Narodzenia to okres radości, w którym przeżywamy chwile związane z podniosłym nastrojem wieczery wigilijnej, pasterki czy kolędowania. Podniosły nastrój świąteczny i noworoczny ubogacają wystawiane "Jasełka". Starym już zwyczajem ks. wikariusz Tomasz razem z młodzieżą należącą do oazy przygotował "Jasełka", które zostały wystawione na scenie Domu Gromadzkiego 19 stycznia.

W sali wypełnionej po brzegi czołowe miejsca zajęli zaproszeni goście w osobach burmistrza gminy Pana Mariana Treli, sołtysa Władysława Micora z żoną oraz ks. prałata Michała Boguty i ks. proboszcza Jana Fudali.

Przedstawienie jasełkowe miało nieco odmienny scenariusz niż zwykle, pokazało nam sens i obraz naszego życia odkrywając w nim tajemnicę Narodzenia Pańskiego.

Na zakończenie w imieniu wszystkich zebranych podziękowanie złożył sołtys dziękując księdzu wikariuszowi za poświęcony czas i przygotowanie jasełek, wykonawcom za trud nauki i chęć do pracy w zimowe wieczory nad opracowaniem przedstawienia.

H.B.

Wigilijne spotkania w SP w Pisarzowicach

Przed Świętami Bożego Narodzenia nikt nie zapomniał o złożeniu świątecznych życzeń. W pięknie udekorowanych klasach, przy blasku choinki, uczniowie wszystkich klas wraz z wychowawcami spotkali się przy wigilijnym stole, łamali się opłatkiem, składali sobie życzenia. Rozmawiano również o tradycjach świątecznych, związanych z rodzinnym domem. W całej szkole rozbrzmiewał śpiew kolęd.

W piątek 20 grudnia w Domu Kultury na wspólnym opłatku zebrało się całe Grono Pedagogiczne, Emeryci i Pracownicy Szkoły. Uczniowie wraz z panią Krystyną Bander przygotowali Jasełka. Chór aniołów odśpiewał wiele kolęd, a uczniowie przedstawili sceny związane z narodzeniem Jezusa. Dyrektor Szkoły Podstawowej Lidia Dziubek oraz dyrektor Gimnazjum Henryka Faber złożyły wszystkim obecnym życzenia świąteczne. Życząc wszystkim zebranym wielu radości i spokoju w okresie Świąt Bożego Narodzenia. Nie zabrakło również wspólnego kolędowania.

K.A.

Kalendarium imprez w Dankowicach

Taize – na przełomie roku 2002/2003

Pielgrzymka młodzieży do Paryża – uczestnictwo w odkrywaniu ewangelicznych źródeł poprzez modlitwę, wyciszenie i wspólną medytację z bratem Rogerem.

Wśród grupy młodzieży z Polski liczącej 100 osób znalazły się trzy osoby z Dankowic: Aneta Pędrak, Tomasz Gieldoń, Paweł Kurkowski.

Co dała im pielgrzymka? – Pomogła im dostrzec nadzieję, której tak często sami nie widzą, przejść od niepokoju wewnętrznego jaki niesie świat, do zaufania, wzmocnienia wartości chrześcijańskich poprzez Ewangelię – źródło nadziei. Wszyscy troje są pod wrażeniem tego 5-dniowego spotkania z młodzieżą całego świata, z nadzieją w Bogu, który nieustannie kocha i szuka niezmiennie każdego człowieka. Ze swej strony zachęcają rówieśników do udziału w następnych takich pielgrzymkach i doświadczaniu atmosfery spotkania.

5.01. 2003 Zespoły "Dankowanie" i "Mali Dankowanie" występowali z programem kolędowym w Pietrzykowicach z okazji organizowanego przez Gminę Łodygowice "Przeglądu Zespołów Kolędniczych". Kolędowy występ zespołów dankowskich zdobył spore uznanie jury i widzów, ale występował poza konkursem, tym bardziej cieszy fakt, że decyzją jury został dodatkowo uhonorowany nagrodą (250 zł.) i zwrotem kosztów przejazdu.

Odbyła się kolejna zabawa integracyjna, której głównym organizatorem od kilku już lat jest pani Danuta Furczyk. Gośćmi honorowymi byli m.in. Starosta Powiatu pan A. Plonka, Burmistrz pan M. Trela, księża naszej parafii i ze Starej Wsi, nasze władze lokalne z sołtysiem J. Rąbą. Imprezę ubogacił swoim występem zespół "Dankowanie" wnosząc uroczysty, świąteczny nastrój i zapraszając tym do wspólnego kolędowania.

11.01.2003 Zespół "Dankowanie" nagrał dla mieszkańców naszej wsi i swoich sympatyków płytę z kolędami i pastorałkami, pragnąc w ten sposób włączyć się w kontynuowanie tradycji przodków, przybliżając i łącząc ponadczasowe treści tkwiące w Bożonarodzeniowym przesłaniu. Zespół "Dankowanie" dziękuje Dyrektorowi MGOK-u

panu Aleksandrowi Nowakowi za pokrycie kosztów nagrania płyty głównej.

18.01.2003 Walne Zebranie Sprawozdawcze LKS "Pasjonat", na którym dokonano podsumowania dorobku w minionym roku, w którym odbyła się rekordowa ilość rozgrywek sportowych (150) i treningów (1000). Ponadto w klubie "Pasjonata" odbywa się działalność w czterech sekcjach: szachowej (jednego punktu zabrakło do awansu w I Lidze), brydża sportowego (III liga), tenisa ziemnego (występy w turniejach tenisowych), oraz w sekcji jeździeckiej (charakter rekreacyjno – rehabilitacyjny). Omawiano także uwarunkowania związane z pozyskaniem środków na dalszą działalność, podziękowano dotychczasowym sponsorom i Urzędowi Gminy oraz przyjęto plan pracy na nowy rok.

W Instytucie Teologicznym w Bielsku – Białej odbyło się uroczyste spotkanie uczestników III Przeglądu Pieśni Patriotycznej z ks. biskupem Tadeuszem Rakoczym. Przegląd był organizowany przez Zarząd Diecezjalnego Instytutu Akcji Katolickiej. Uczestnikami spotkania byli m.in. Chór "Bel Canto" działający przy gimnazjum pod kierunkiem pani Magdaleny Woźniak, który zajął w konkursie II miejsce, a dzieci z SP przygotowane przez panie Mariolę Sikorę i Krystynę Iwańską otrzymały wyróżnienie.

19.01.2003 Odbyło się sprawozdawcze wyborcze zebranie wiejskie, na którym w głosowaniu tajnym wybrano na nową kadencję sołtysa, którym został ponownie Jan Rąba (4 kadencja) i członków Rady Sołeckiej; Jadwigę Firganek, Edwarda Faruge, Kazimierza Grzywę, Stanisława Kamińskiego, Adama Kozła, Mirosława Kozła, Stanisława Markła, Eugeniusza Stańko, Władysława Wróblewskiego, a na członków Komisji Rewizyjnej – Bożenę Domasik (przewodnicząca) Danutę Szyma, Remigiusza Prochowskiego. Zebranie zatwierdziło plan pracy na 2003 rok który został opracowany do realizacji.

21-22.01.2003 Odbyły się imprezy zorganizowane przez szkołę podstawową i przedszkole z okazji Dnia Babci i Dziadka.

25.01.2003 Noworoczne Tradycyjne Spotkanie Kolędowe całej naszej społeczności ubogacone występami przedszkolaków, dzieci i młodzieży SP i Gimnazjum, zespołu "Dankowanie" i "Mali Dankowanie" oraz zaproszonego Regionalnego Zespołu Pieśni i Tańca z Bestwiny. Na spotkaniu, w którym uczestniczyli przedstawiciele Władz Starostwa, Gminy i naszego środowiska raczyli-

śmy się przygotowanymi do degustacji tradycyjnymi potrawami stołu wigilijnego i ciastami świątecznymi. Obejrzelśmy wystawę Bożonarodzeniowych Szopek Betlejemskich.

26.01.2003 Sprawozdawcze Zebranie Towarzystwa Miłośników Dankowic podsumowujące działalność Stowarzyszenia za miniony rok oraz nakreślające kierunek działania w roku 2003 przyjęte w planie pracy.

28.01.2003 Na Kaniówku Walne Zebranie Sprawozdawcze Stowarzyszenia Przyjaciół Kaniówka, na którym podkreślono duży wkład pracy KGW i całej społeczności w organizowaniu prac remontowych i budowlanych przy rozbudowie świetlicy i dużego zaangażowania całych rodzin (nie tylko członków) w pracach na rzecz swojego środowiska. Goście zebrania: przedstawiciele Gminy, Radni Dankowic, Radny do Powiatu, przedstawiciele Rady Sołeckiej z sołtysem oraz przedstawiciele organizacji terenowych wyrazili się przychylnie odnośnie gospodarności i zaangażowania Stowarzyszenia w działalności społecznej dla środowiska, zdeklarowali pomoc w dalszym działaniu.

2.02.2003 Zespoły z Dankowic występem kolęd w kościele zakończyły świąteczny okres liturgiczny.

12.02.2003 Odbyło się Zebranie Sprawozdawcze Akcji Katolickiej podsumowujące akcję charytatywną na terenie środowiska oraz propagowaniu postawy katolickiej w codziennym życiu i przygotowaniu planu pracy na nowy rok.

15.02.2003 Zespół "Dankowanie" został zaproszony do Pisarzowic przez tamtejsze KGW na imprezę środowiskową "Sąsiedzkie posiadły".

22.02.2003 Walne Zebranie OSP. Dokonano podsumowania działań w roku 2002 oraz zatwierdzono plan pracy na nowy rok. Zwrócono uwagę na harmonijną współpracę z innymi organizacjami działającymi na terenie wsi i gminy. Podkreślono rolę orkiestry dętej w promowaniu Dankowic.

W kościele odbył się spektakl poetycki księdza Jana Twardowskiego pt. "Przyszłem Ci podziękować" w wykonaniu młodzieży z czechowickiego Liceum i Gimnazjum z Dankowic. (Była to chwila ucieczki od codzienności i zwrócenie uwagi na piękno otaczającego nas świata, wielkiej miłości Boga do każdego z nas. Miłości człowieka do człowieka i refleksji nad zadaniem pytaniem. Dzię-

kujemy za przygotowanie tego pięknego widowiska paniom Wiktorii Łazarz, Renacie Kocjan, Iwonie Handzlik, Zofii Bierońskiej, Stanisławowi Bierońskiemu za nagłośnienie. Dziękujemy za przybycie burmistrzowi panu Marianowi Treli, dyrektorowi czechowickiego Liceum panu Janowi Bierońskiemu, sołtysowi Janowi Rąbie, dyrektorom i nauczycielom naszej szkoły oraz wszystkim przybyłym, którzy znaleźli czas by Bóg rozmawiał z naszymi myślami poezją ks. Jana Twardowskiego – jak powiedział ks. proboszcz Jan Figura do obecnych na spektaklu.

J.P.

Hola, hola, pasterze z pola !

W niedzielne popołudnie od godz. 14.30 – 16.30 w pisarzowskiej świątyni odbył się III Przegląd Kolęd i Pastoralek, zorganizowany przez księży katechetów: Dariusza Pawlusa i Krzysztofa Pochopienia razem z katechetką Grażyną Jurasz. Kościół wypełniła muzyka i śpiew dość licznej grupy kołędników, zespołów, solistów, chórów i chórków, których mamy w Pisarzowicach co rok więcej, od przedszkola po młodzież szkół średnich muzykującą przy orkiestrze OSP i w 5-osobowym zespole "Koncertino" działającym od 3 lat, który tworzy nasza młodzież ze szkoły muzycznej w Bielsku – Białej. Nie było łatwo z tych licznych wykonawców wytypować najlepszych, którzy reprezentowaliby naszą parafię na Dekanalnym Przeglądzie w Bestwini. Ostatecznie Jurorzy (którymi były dyrektorki naszych szkół, ks. proboszcz, katecheci, kapelmistrz orkiestry OSP i nasz młody organista Arek Nycz) wytypowali na Przegląd Dekalny: z przedszkola solistkę Aleksandrę Kasperek, ze Szkoły Podstawowej zespół "Słowiki", Scholę Parafialną kierowaną przez Panią Grażynę Jurasz, zespół "Koncertino" – który tworzy rodzeństwo Garstków i Tremblów, dwa zespoły wokalne – instrumentalne działające przy OSP, grupę gimnazjalną i grupę ze Szkoły Podstawowej oraz chór z gimnazjum z klas I – II którym kieruje Pani Gabriela Gacek. W tamto niedzielne popołudnie kościół był wypełniony słuchaczami, wśród których była duża grupa rodziców, dziadków i rodzeństwa młodych wykonawców.

Nowe sposoby kolędowania w nowym tysiącleciu, to daje nowy impuls do pracy na cały 2003 rok.

A. Pasierbek

Dobry słuch to lepsze wyniki w nauce Komputer sprawdzał uszy

Dziesięć minut to czas potrzebny na przeprowadzenie bezbolesnego badania słuchu przy użyciu komputera. W dniu 21 listopada 2002 r. dzięki nawiązaniu współpracy z Poradnią Psychologiczną – Pedagogiczną w Bielsku – Białej oraz p. psycholog mgr Katarzyną Patykiewicz odbyło się badanie słuchu wśród wybranych uczniów klas II i III. Klasa I rozpoczynająca naukę w szkole zostanie przebadana w całości w styczniu 2003 r. Badania te mają na celu wykrycie uszkodzeń słuchu, co w przypadku uczniów, może być przyczyną osiągania niższych wyników w nauce. Dziecko z uszkodzonym słuchem, często miewa kłopoty z pisaniem z pamięci i ze słuchu. Słyszy bowiem wyrazy zniekształcone i tak je też pisze nie rozumiejąc, dlaczego nauczyciel poprawia wyrazy, które wg niego napisane są dobrze. Defekty te często nie są duże i dlatego trudno je wykryć bez specjalnego badania. Uczeń

zły czuje się w szkole, jest zniechęcony, ponieważ nie widzi pozytywnych efektów swojej pracy. Rodzicom również trudno jest pomóc dziecku, jeśli nieznana jest przyczyna powodująca problemy w nauce szkolnej. Nauczyciele znając sytuację mogą pomóc uczniowi w opanowaniu materiału bez narażania go na niepotrzebny stres i niepowodzenia.

Z przebadanych uczniów naszej szkoły kilkunastu otrzymało skierowania do lekarza – laryngologa. Wyniki testów wskazały bowiem niewielkie uszkodzenia słuchu, które muszą być potwierdzone przez specjalistę. Rodzice bardzo poważnie potraktowali wyniki badań przeprowadzonych na terenie szkoły i zgłosili się ze swoimi dziećmi w poradni.

Badania tego typu zostały przeprowadzone w ramach akcji profilaktycznej – badania słuchu.

Op. Iwona Wandzel

Czy piszemy bezbłędnie ?

Konkurs ortograficzny klas trzecich SP w Starej Wsi

Klasy IIIa i IIIb ze SP w Starej Wsi brały udział w Konkursie Ortograficznym, zorganizowanym na terenie naszej szkoły, w celu sprawdzenia wiadomości i umiejętności uczniów, kończących w tym roku trzyletni okres kształcenia zintegrowanego. Konkurs odbywał się w trzech etapach, w okresie od października do grudnia 2002 roku. W pierwszym i drugim etapie brali udział wszyscy uczniowie klas III. Do trzeciego etapu – finałowego, zakwalifikowali się uczniowie z najmniejszą liczbą błędów, w liczbie 10 osób. Spośród tych uczniów po podliczeniu wszystkich punktów karnych wybrano Mistrza Ortografii Klas III – została nim MARTYNA MYNARSKA z kl. IIIa, drugie miejsce zajęła HELENA BORAK z kl. IIIb, trzecie miejsce KINGA STAWOWCZYK oraz KONRAD WANDZEL z kl. IIIb.

Zwycięzcy doskonale poradzili sobie z długimi i trudnymi pod względem ortograficznym tekstami. Potwierdzili swoje umiejętności i bardzo dobre opanowanie zasad ortograficznych przewidzianych w programie nauczania zintegrowanego.

Na przedświątecznym apelu otrzymali z rąk organizatora oraz pani dyrektor Janiny Szymczyk nagrody książkowe oraz piękne krakowskie szopki ufundowane przez S.C. EL-MAG oraz Biuro Doradztwa Podatkowego z Bielska – Białej.

Fundatorom serdecznie dziękujemy, a uczniom życzymy dalszych coraz lepszych wyników w nauce.

Organizator Iwona Wandzel

Dzień Babci i Dziadka w Szkole Podstawowej w Hecznarowicach

W dniu 26 stycznia w godzinach popołudniowych w sali gimnastycznej Szkoły Podstawowej odbyła się miła uroczystość na cześć wszystkich Babć i Dziadków. To sympatyczne spotkanie zostało zorganizowane przy udziale orkiestry dętej, zespołu mażorettek oraz Szkoły Podstawowej, która była gospodarzem uroczystości. W scenerii portretów przedstawiających babcię i dziadków namalowanych przez dzieci, przy dźwiękach muzyki marszowej zebrali się zaproszeni goście: burmistrz Marian Trela, sołtys Władysław Micor z żoną, prezes OSP Michał Szafraniecki z żoną, przewodnicząca KGW Barbara Mleczko, radny Stanisław Plewniak z żoną, ks. proboszcz kanonik Jan Fudala oraz wikariusz Tomasz Związek. Po krótkim powitaniu przybyłych gości, przez dyrektora szkoły Jarosława Koniora oraz pana Józefa Raka – zabrał głos ksiądz proboszcz snując refleksję na temat naszej kochanej babci i dziadka.

W części artystycznej znalazła się inscenizacja bajki "O czerwonym kapturku", tańce kowbojów, występy orkiestry dętej wraz z mażoretkami, utwory muzyczne w nowoczesnej aranżacji solo jak również koledy, utwory czeskie, latynoamerykańskie i polskie. Na zakończenie orkiestra zagrała specjalną dedykację dla księdza wikariusza, a po niej tradycyjne "Sto lat" babciom i dziadkom. Wszyscy wnieśli toast na ich cześć.

Należą się szczególne słowa podziękowania dyrekcji szkoły za udostępnienie sali gimnastycznej, pani Renacie Stawowczyk za przygotowany program artystyczny, orkiestrze wraz z kapelmistrzem oraz szkolnej kuchni za poczęstunek.

H.B.

Kronika urodzeń i zgonów

W ostatnim okresie przyszli na świat:

Wilamowice - Maria Elhassan, Nikola Krajcan, Roksana Putek, Katarzyna Danek.

Dankowice - Adam Wójtowicz, Natalia Ogórek, Michał Głęb, Aleksandra Nowak, Przemysław Kamiński.

Pisarzowice - Justyna Wawak, Szymon Faruga, Rafał Krzesiwo, Maksymilian Bies, Gabriela Wójcik, Przemysław Gacek, Agata Dąbkowska.

Hecznarowice - Maksymilian Wójcik, Wiktor

Kacorzyk, Kamila Klajmon, Adrian Weźranowski, Szymon Januszyk.

Stara Wieś - Paulina Zdrowak, Paweł i Piotr Wilczak, Sylwia Nycz.

Gratulujemy szczęśliwym rodzicom.

Z żalem informujemy, że pożegnaliśmy następujących mieszkańców Gminy:

Wilamowice - Adelajda Baczyńska, Elżbieta Januszyk, Albin Tomanek, Anna Bartoszewska, Emilia Handzlik, Kazimierz Brzuszek, Kazimierz Danek, Weronika Jedejko.

Dankowice - Justyna Łukowicz, Antoni

Wróblewski, Kazimierz Walulik, Stefania Łukowicz, Mieczysław Piecuch, Waleria Furczyk, Franciszek Gajda, Alojzy Płaza, Konrad Fajfrzyk.

Pisarzowice - Antonina Stawowczyk, Genowefa Tatoń, Katarzyna Jędrzejko, Józef Jędrzejko, Stefania Moskal, Józef Olma, Mieczysław Nowak, Franciszka Szafraniecka, Janina Gara, Janina Kula.

Hecznarowice - Edward Mleczko, Adam Czarnik, Tadeusz Gawlik, Jan Gabryś.

Stara Wieś - Józef Szczepaniak, Franciszka Markiel Julian Jonkisz, Waleria Nycz, Stanisław Szlosarczyk.

Zasole Bielańskie - Janina Hoszek, Katarzyna Górka, Stanisława Goc.

Powiatowy Zespół Nr 7 Szkół Agrotechnicznych i Zawodowych w Jawiszowicach ogłasza nabór na rok szkolny 2003/2004

OFERTA DLA ABSOLWENTÓW GIMNAZJUM

Kierunki kształcenia:

- Technikum Samochodowe – zawód: technik mechanik, specj. obsługa i naprawa pojazdów samochodowych,
- Technikum Mechanizacji Rolnictwa – diagnostyka pojazdów silnikowych i rolniczych,
- Technikum Żywności i Gospodarstwa Domowego:
- usługi hotelarskie
- organizacji usług gastronomicznych
- organizacja turystyki na obszarach wiejskich
- zarządzanie wewnątrz i otoczenia domów
- dietetyka

Zasadnicza Szkoła Zawodowa:

- mechanik samochodowy
- mechanik operator pojazdów silnikowych i rolniczych

Warsztaty szkolne wyposażone są w wysokiej jakości sprzęt niezbędny do kształcenia w kierunkach mechanicznych. W obiektach placówki znajduje się pracownia diagnostyczna wyposażona w najnowsze urządzenia spełniające wymagania stacji kontroli pojazdów oraz czytnik kodów usterek dla pojazdów wyposażonych w elektroniczne urządzenia sterujące. Szkoła posiada także bazę dydaktyczną wzbogaconą w dynamiczne modele działającego silnika i układu wtryskowego paliwa lekkiego.

Uczniowie klas technikum żywienia zajęcia praktyczne odbywają w pracowni żywienia spełniającej standardowe wymagania. Zajęcia prowadzone są przez w pełni wykwalifikowaną kadrę nauczycieli, stale uzupełniających swoją wiedzę o najnowsze zdobycze

techniki. Organizujemy coroczne wyjazdy na targi: gastronomiczne, samochodowe, Polagra.

Uczniowie są objęci programem "Wyrównywanie szans edukacyjnych młodzieży wiejskiej" w ramach którego młodzież jest znacznie dofinansowywana.

W szkole obecnie kształcą się niewiele ponad 400 uczniów, zatem zaletą jest indywidualne traktowanie każdego ucznia, jego problemów i potrzeb.

W trakcie tworzenia jest Liceum Profilowane – profil usługowo – gospodarczy o specjalności hotele i restauracje.

Dyrektor Szkoły, Grono Pedagogiczne i młodzież serdecznie zapraszają do Swojej Szkoły.

OFERTA DLA DOROSŁYCH

Kierunki kształcenia:

Technikum Mechanizacji Rolnictwa – diagnostyka pojazdów silnikowych i rolniczych

Technikum Arobiznesu:

- finanse i bankowość w agrobiznesie
- rynek rolny
- produkcja rolnicza
- przetwórstwo spożywcze
- technika w gospodarce żywnościowej

Technikum Samochodowe – zawód: technik mechanik, specj. obsługa i naprawa pojazdów samochodowych

OFERTA DODATKOWA

- szkoła prowadzi bezpłatny kurs prawa jazdy dla uczniów kat. B, kurs nauki jazdy ciągnikiem i obsługa kombajnu,
- szkoła organizuje we własnym zakresie śródroczne praktyki zawodowe dla każdego ucznia.

Posiadamy bardzo ciekawą ofertę praktyk np. uczniowie technikum żywienia mają do wyboru praktykę w hotelu: "Piast", "Beskid", "Ustroń", "Prezydent", "U Michalika".

Na początku roku szkolnego została otwarta nowa pracownia komputerowa, która spełnia oczekiwania uczniów i nauczycieli.

Goście z Dani odwiedzili szkołę w Dankowicach

W dniach 3- 5 stycznia gościli w Dankowicach dyrektor oraz nauczyciele duńskiej szkoły w Nakskov.

Było to spotkanie starych przyjaciół, ponieważ historia naszych kontaktów sięga roku 1990. Wtedy to młodzież duńska oraz nasza młodzież z Dankowic nawiązały współpracę i dzięki staraniom pani Bożeny Domasik rozpoczęła się kilkuletnia wymiana w ramach wakacyjnego wypożyczenia.

Goście zwiedzili szkołę, obserwowali zajęcia prowadzone w Szkole Podstawowej. Interesowały ich też metody pracy i nauki w Gimnazjum. Podczas spotkania z Dyrektorami obu szkół panią Małgorzatą Obstarczyk i Dorotą Foltan nasi duńscy koledzy wyrazili chęć nawiązania współpracy oraz wymiany wśród uczniów i nauczycieli. Zarówno Duńczycy jak i my mogliśmy się od siebie wiele nauczyć. Goście za-

chwyceni byli polską młodzieżą, ich kulturą i dojrzałością emocjonalną. W ich szkołach stanowi to poważny problem.

Swoją przyjazd do nas połączyli z akcją charytatywną przekazując zebraną wśród swoich mieszkańców odzież. Odzież ta została przekazana rodzinom ubogim, wielodzietnym i bezrobotnym. Serdecznie dziękujemy przyjaciołom z Danii za życzliwą pamięć, sympatię i pomoc niesioną w tych trudnych czasach. Wierzymy że jest to dobry początek współpracy pomiędzy naszymi szkołami. Serdecznie dziękuję koleżankom Monice Talik, Dorocie Foltan, Małgorzacie Obstarczyk i Grażynie Adamowicz za pomoc przy segregowaniu rzeczy i rozwożeniu paczek.

Bardzo dziękuję koleżance Monice Talik za tłumaczenie rozmów z duńską delegacją.

M. Sikora

Obyczaje są jak miód - im starsze tym słodsze.

dokończenie ze str. 5

strza Mariana Treli, o problemach związanych z utrzymaniem pasiek, o stratach jakie ponoszą w czasie opylania stosowanego wiośnią w rolnictwie na coraz większą skalę i o konkurencyjnej podaży na rynek taniego miodu, ale dużo gorszego, sprowadzanego z Czech i Słowacji. Pomimo wszelkich przeciwności Koło chce nawiązać bliższą współpracę z naszymi szkołami, w celu zorganizowania Koła Młodych Pszczelarzy, udzielania pomocy nauczycielom w zorganizowaniu wycieczki do wzorcowej pasieki np. w Sułkowicach, w Kamiennej koło Nowego Sącza lub chociaż do tutejszego pszczelarza Kazimierza Markla z ulicy Czernichowskiej mającego 35 pni. Jest też w Pisarzowicach rola Pasieki i kilka słodkich ulic: Nektarowa, Miodowa, Pszczela. Te nazwy zobowiązują do obrony pracowitych pszczół, nie tylko samych pszczelarzy, ale nas wszystkich.

A. Pasierbek

Oferta Z.PH.U. "STOLMIX"

Firma wykonuje stolarkę okienną i drzwiową. Stolarka okienna wykonana z ramiaków klejonych warstwowo, okute okuciami obwiedniowymi z mikrowentylacją, szyby o współczynniku przenikalności $K=1,1$.

W sprzedaży posiadamy również

okna PCV,

okna na profilu KBE,

okucia WINKHAUS - 7 lat gwarancji.

Oferujemy również drewniane okna firmy:
"URZĘDOWSKI", "OKLAND", "KOBIÓR".

Wykonujemy elementy z drewna np. schody, listwy, parapety itp.

Transport zakupionej stolarki GRATIS
Na życzenie klienta Montaż

Z.PH.U.
"STOLMIX"

Adam Rączka
Zasola Bielańskie
ul. Zachodnia 4
tel. 0-33 8456-657
kom. 0-501 478 126

MAGDALENKA
KREDYTY - UBEZPIECZENIA - ODDZIAŁ

Kredyty gotówkowe

- od 1.000 zł. do 20.000 zł.
- stały dochód min. 600 zł. netto,
- gotówka w 3 dni,
- dogodny okres spłat - nawet do 3 lat,
- bez poręczycieli:
- dla samotnych do 3.000 zł.
- dla małżeństw do 9.000 zł.
- obsługujemy klientów Programu NONSTOP

GE Capital Bank

NIE pobieramy żadnych opłat biurowych od udzielanego kredytu !!!

KOZY ul. Dworcowa 9
tel. (0-33) 81-74-375
kom. 0-501 221 595

UBEZPIECZENIA

- komunikacyjne OC, AC, NW, ZK,
- majątkowe,
- na życie.

W towarzystwach ubezpieczeniowych:

PZU,
DAEWOO,
FILAR AGROPOLISA,
ERGO HESTIA,
NORDEA,
COMMERCIAL UNION.

Korzystne pakiety

Kontakt:

Wilamowice ul. Kościuszki 17 A
po godz. 18.00
Tel. 0-33 8457-928
kom. 0 501 221 595

Geodezja — R. Kos

Wykonuje:

- podziały i rozgraniczenia działek,
- mapki do celów notarialnych i budowlanych,
- wytyczenia budynków,
- inwentaryzacje geodezyjne budynków oraz przyłączy gazu, wody, kabli i słupów.

Hecznarowice

ul. Odsole 93 tel. 827-53-00
kom. 0-50252 94 18

Pisarzowice

ul. Szkolna 2 tel. 845-69-14
kom. 0-600 32 52 62

PRACOWNIA PROTETYKI STOMATOLOGICZNEJ

PROTEZY ZĘBOWE NAPRAWA

ALEKSANDRA
SIENKOWIEC
TECHNIK DENTYSTYCZNY.

WILAMOWICE
UL. KOSMONAUTÓW 1
TEL. 84-56-686

LOGOPEDA

Mgr
Donata Wójcik

- diagnoza i terapia rozwojowych wad wymowy u dzieci (seplenienie, reranie),
- terapia jękania,
- terapia mowy przy schorzeniach neurologicznych,
- ćwiczenia dykcyjne,
- porady.

Wskazany kontakt telefoniczny
w celu uzgodnienia terminu wizyty.
Tel. 84-28-371 kom. 0-693-449-290

Przyjmuje w NZOZ "Medyk" w dniach:
środa i piątek godz. 17.30 – 18.30

ZAKŁAD POGRZEBOWY "MARCINKIEWICZ"

Pelen zakres usług pogrzebowych:

- Załatwianie wszelkich formalności pogrzebowych zgodnie z życzeniem klienta
- Profesjonalna obsługa konduktów i ceremonii pogrzebowej
- Eksportacja zmarłego z mieszkania do chłodni (całodobowo)
- Na miejscu w stałej sprzedaży kilkanaście wzorów trumien, wieńców i wiązanek pogrzebowych
- Klepsydry, nekrologi, krzyże nagrobne, obramowania na groby
- Odpłatność po wykonaniu usługi i otrzymaniu zasiłku pogrzebowego z ZUS, KRUS

PISARZOWICE, ul. Chmielna 2
(koło baru Wiktoria)
tel. 0502 205 568
033/ 8457-544

Co nowego w Gimnazjum w Dankowicach?

Ten rok szkolny rozpoczął się zmianą na stanowisku dyrektora. Pani Dyrektor – Maria Berezowska przeszła na emeryturę, natomiast jej funkcje przejęła Pani Dorota Foltan – dotychczasowy społeczny wicedyrektor szkoły oraz nauczyciel sztuki.

Pierwszym wyzwaniem dla nowej Pani Dyrektor okazało się zewnętrzne mierzenie jakości pracy szkoły przeprowadzone przez wizytatora Kuratorium z Bielska-Białej. Z wynikami tej kontroli zostali zapoznani rodzice podczas ogólnego zebrania – praca szkoły oraz jej funkcjonowanie w środowisku zostały ocenione bardzo wysoko. Potwierdzeniem tej oceny są m.in. ubiegłoroczne egzaminy gimnazjalne, w których nasi uczniowie osiągnęli wyniki znacząco powyżej średniej krajowej.

Ważnym wydarzeniem szkolnym i środowiskowym okazało się zorganizowanie klasy sportowej, dzięki której młodzież z naszej gminy oraz innych miejscowości może nadal rozwijać predyspozycje do piłki nożnej.

Jak co roku ruszyły pełną parą olimpiady przedmiotowe z: j. polskiego, matematyki, biologii, historii, fizyki, geografii. Do następnych etapów zakwalifikowali się uczniowie z j. polskiego, chemii, fizyki, biologii i historii. Wszyscy chętni mogli wykazać się w czasie konkursów „Alfik Humanistyczny” i „Alfik Matematyczny”, w którym uczennica Anna Nycz zajęła bardzo dobre 34 miejsce, a Maciej Englert 57 na 10.000 uczestników.

Dla miłośników informatyki – zarówno uczniów jak i nauczycieli kontynuowany jest kurs ECDL, dający europejskie uprawnienia z zakresu obsługi komputerów.

Uczniowie brali udział w konkursie recytatorskim w Bielsku-Białej, w IX Ogólnopolskim Konkursie Ortograficznym w Katowicach, a także w konkursie biblijnym, w którym zakwalifikowali się do II etapu.

W szkole działają następujące koła zainteresowań: plastyczne, informatyczne, teatralne, Klub Europejczyka, chór szkolny. Ponadto odbywają się zajęcia fakultatywne z języka angielskiego, zajęcia socjoterapeutyczne, dodatkowe zajęcia sportowe.

Ale szkoła to nie tylko nauka i praca, lecz także miłe chwile spędzone podczas imprez szkolnych. Otrzęsiny uczniów klas I, konkurs na najciekawsze logo i hymn klasy, wzruszające widowisko zaprezentowane w remizie OSP podczas obchodów rocznicy odzyskania niepodległości przez Polskę, czy piękne

poetyckie spotkanie w Kościele

„Przyszedłem Panu podziękować” to tylko niektóre z wydarzeń szkolnego życia pozalekcyjnego. Nie sposób pominąć również sportowych sukcesów szkoły: udział w Turnieju Piłki Siatkowej – półfinały powiatowe, udział w Międzynarodowym Turnieju Zagłębiowskim piłki nożnej, zdobycie przez drużynę klasy sportowej dwóch pierwszych miejsc w halowym turnieju w Zembrzycach.

Osiągnięciami może poszczycić się także chór szkolny. W III Diecezjalnym Konkursie Pieśni Patriotycznej uczniowie zdobyli II miejsce, a w Dekanalnym Konkursie Kolęd i Pastoralek – I miejsce.

Odbyły się 2 zabawy dla uczniów – andrzejkowa i karnawałowa. Jesienią zorganizowano dochodową imprezę środowiskową w ramach której m.in. odbył się mecz piłki nożnej pomiędzy zespołami księży i rodziców. Zimą natomiast mieszkańcy Dankowic (i nie tylko) mogli bawić się na zabawie zorganizowanej przez Rady Rodziców Szkoły Podstawowej i Gimnazjum.

Młodzież wyjeżdżała do kina, teatru, na Targi Edukacyjne do Bielska i Oświęcimia, uczestniczyła w spotkaniach z przedstawicielami szkół średnich. Uczniowie objęci są opieką pedagogiczno-psychologiczną pedagoga szkolnego, który współpracuje z innymi instytucjami pomagającymi rozwiązywać różne problemy młodych ludzi.

W lutym uczniowie klas III zmierzili się z testami podczas próbnych egzaminów gimnazjalnych. To ważne doświadczenie – wszak każdemu z nich zależy na jak najlepszych wynikach tych właściwych – w maju.

W najbliższej przyszłości odbędzie się coroczne spotkanie rodziców, nauczycieli i uczniów, na którym młodzież zaprezentuje swoje osiągnięcia w różnych, ciekawych formach.

W kwietniu – w ramach tygodnia Europejczyka – klasy SP i Gimnazjum będą przedstawiać kraje Europy, a cykl ten zakończy się prezentacją dla mieszkańców Dankowic.

Na miesiąc maj planuje się imprezę sportową, w trakcie której Piłkarska Kadra Śląska zmierzy się z kadrą klasy sportowej. A potem ... kiedy wakacje tuż, tuż – wyjazd na zieloną szkołę do Władysławowa.

Dużo pracy – ale też satysfakcjonujące efekty: zadowolenie uczniów, rodziców, nauczycieli i władz oświatowych.

CO NOWEGO W ODDZIAŁACH PRZEDSZKOLNYCH

W Wilamowicach co prawda nie ma przedszkola z prawdziwego zdarzenia, ale od siedmiu już lat przy szkole podstawowej funkcjonują oddziały przedszkolne. O powstaniu ich pisano również na łamach gazety „Wilamowice i okolice”. Wszyscy wówczas zachwycali się pięknymi, nowymi pomieszczeniami, ładnie wyposażonymi, bogatymi w zabawki i pomoce dydaktyczne.

W szkole funkcjonują dwie grupy oraz jedna grupa na salce katechetycznej. W ciągu tych minionych lat opuszcilo je ponad 300 dzieci. Corocznie organizowane były różne imprezy okolicznościowe: Jasełka, Dni Matki, Ojca, Babci, Dziadka, spotkania z różnymi ludźmi, zajęcia otwarte dla rodziców oraz konferencje dla nauczycieli i dyrektorów przedszkoli.

Tylko w tym roku w spotkaniu z okazji Dnia Babci i Dziadka wzięło udział ponad 100 zaproszonych gości. Zerówki nawiązały współpracę ze Stowarzyszeniem na rzecz dziedzictwa kulturowego miasta Wilamowic. Jego członkowie mogli obejrzeć Jasełka w wykonaniu dzieci, wziąć udział we wspólnym kolędowaniu, podzielić się wspomnieniami z młodości, obejrzeć stare fotografie. Z kolei 9 lutego br. korzystając z zaproszenia Stowarzyszenia wykonały tańce wilamowskie dla liczного grona osób, którym głęboko na sercu leży kultywowanie miejscowej tradycji. Była też okazja do obejrzenia tańców i wysłuchania piosenek w wykonaniu profesjonalistów.

Dzieci reprezentowały szkołę na zewnątrz. Brały udział w przeglądach organizowanych dla dzieci przedszkolnych, konkursach, imprezach środowiskowych. Dużą atrakcją dla dzieci były wyjazdy do teatru „Banialuka” w Bielsku oraz gościnne występy aktorów z teatru „Kwadryga” z Krakowa.

Prowadzona była również współpraca z GOK-iem której wyrazem są coroczne bale karnawałowe.

Bardzo dobrze układa się integracja ze środowiskiem szkolnym. Dzieci biorą udział we wszystkich imprezach, które organizuje szkoła. Wychowankowie Oddziałów Przedszkolnych mogą korzystać z dodatkowych zajęć

dokończenie na str 15

Ewa Prochot

KILKA SŁÓW O KONKURSIE PIEŚNI PATRIOTYCZNEJ

Po raz trzeci w Pisarzowicach odbył się Konkurs Pieśni Patriotycznej zorganizowany przez Parafialny Oddział Akcji Katolickiej.

15 listopada 2002r. sala WDK w Pisarzowicach zabrzmiała śpiewem utworów o tematyce patriotycznej, żołnierskiej i powstańczej, wykonywanych przez dzieci i młodzież szkolną. Obok grupy przedszkolaków, przygotowywanych przez panie: G. Jurasz, J. Tomanek, I. Dudek i M. Paw, wystąpiły dwie grupy zespołu "Rytm" prowadzone przez p. B. Więzik oraz dwa zespoły z klas Vc i VIa pod kierunkiem p. K. Bander.

Dla przedszkolaków oraz młodszej grupy "Rytm", uczniów klasy IIa, etap I konkursu zakończył się sukcesem. Jako zwycięzcy w swych kategoriach zostali zakwalifikowani do III Diecezjalnego Przeglądu Pieśni Patriotycznej w Bielsku – Białej, gdzie 10 grudnia 2002r., wśród 600 innych uczestników, wystąpili ze swym repertuarem. Szczególne brawa należą się najmłodszym uczestnikom z Pisarzowic, ponieważ wśród grup przedszkolnych zajęły II miejsce.

Jednak już sama nominacja oraz udział w przeglądzie jest dużym wyróżnieniem i źródłem niepowtarzalnych przeżyć dzieci. Kontakt z innymi młodymi artystami, możliwość zaprezentowania się na scenie przed dużym audytorium pozostawiły niezapomniane wrażenia. Wspaniała organizacja imprezy, podczas której dzieci były i artystami, i widzami oraz klimat wytworzony przez pieśni pobudzały do refleksji i szczególnego odczuwania tożsamości narodowej. Zawarta w pieśniach przeszłość historyczna narodu, opisy piękna naszego kraju, uczucia związane z domem rodzinnym, miały szansę trafić wprost do serc młodych uczestników. Czy można wyobrazić sobie ciekawszą lekcję wychowania patriotycznego?

Dlatego na szczególne uznanie zasługuje pomysł zorganizowania tego konkursu.

W czasach, kiedy wartości narodowe i moralne tracą na znaczeniu, często przegrywają z problemami życia codziennego, każde działanie jest pożądane aby wspomagać trudny proces wychowania dzieci i młodzieży. Właściwie ugruntowana tożsamość narodu wa nigdy nie pozwoli im zapomnieć, że są Polakami, że pochodzą z kraju, który ma określoną przeszłość historyczną a język polski jest ich mową ojczystą.

Być może integracja z Unią Europejską otworzy przed nimi nowe możliwości i perspektywy na przyszłość. Jednak ważne jest to, aby wartości narodowe, religijne i moral-

ne, kształtowane przez dom rodzinny, szkołę, kościół, były punktem odniesienia do wszelkich działań i dążeń. Wybór drogi życiowej będzie łatwiejszy dla każdego, kto będzie miał właściwie ukształtowany system wartości oraz świadomość tego "kim jest" i "skąd pochodzi".

Warto przypomnieć tekst jednej z pieśni, do której posłużył wiersz Marii Konopnickiej "Ojczyzna Moja"

Ojczyzna moja to ta ziemia droga,
Gdziem ujrzał słońce i gdziem
poznał Boga,
Gdzie ojciec, bracia i gdzie matka miła,

W polskiej mnie mowie pacierza uczyła.

Ojczyzna moja to wioski i miasta,
Wśród pól zielonych sadzone od Piasta,
To rzeki, lasy i niwy i łąki,
Gdzie pieśń nadziei śpiewają skowronki.
Ojczyzna moja to praojców sława,
Szczerebie Chrobrego, Cecorska buława,
To duch rycerski, szlachetny i męski,
To nasze wielkie zwycięstwa i klęski.

Ojczyzna moja to ten duch narodu,
Co żyje cudem wśród głodu i chłodu.
To ta nadzieja, co się w sercach kwieci,
Pracą u starszych, a piosnką u dzieci.

B. Więzik

CO NOWEGO W ODDZIAŁACH PRZEDSZKOLNYCH

dokończenie ze str. 14

rytmiki i języka angielskiego.

Minione ferie przyniosły w zerówkach duże zmiany. Czas było pomyśleć o remontach.

Aby plany stały się realne potrzebne były duże nakłady finansowe.

Dzięki dużemu zaangażowaniu pani dyrektor Renaty Merta zakupiono panele podłogowe, farby do malowania ścian, dywany oraz firanki.

W czasie ferii przeprowadzono gruntowny remont. Starą wykładzinę zamieniono na pływającą podłogę, wymalowano ściany, wyczyszczono meble oraz zmieniono wystrój sal.

Po feriach dzieci były mile zaskoczone widokiem czystych, kolorowych sal, łazienki, korytarzy i z zapałem przystąpiły do zabawy i nauki.

Korzystając z okazji informujemy, że zapisy dzieci do oddziałów przedszkolnych na rok szkolny 2003/2004 odbywać się będą od 15 lutego do 30 kwietnia w "zerówce" przy szkole.

"Tu cię matuś powijała, Soła do snu kołysała"

Zespół Regionalny Pisarzowianki na Godach Żywieckich 2003 w Milówce

Starania naszej "gaździny" (tak ją witano w Milówce) z KGW Pisarzowice Pani Anny Markiel o wyjazd do Milówki na przegląd zespołów kołędniczych udało się zrealizować w sobotę 25 stycznia br. Była to rewizyta, a zespół zaproszony został przez mamę naszych znanych muzyków Panią Irenę Golec.

Należy podkreślić, że jesteśmy zachwycone gościnnością jaką otoczyły nas gospodynie z Milówki, a zwłaszcza gaździna Pani Irena Golec. Mieliśmy okazję posmakować ich kuchni regionalnej, a ciekawostką na pewno była herbata z owsa i plasterki ziemniaków pieczone na piecu.

W przeglądzie uczestniczyły 23 zespoły kołędnicze z terenu żywieckiego, nasz zespół wystąpił poza konkursem z przepięknym repertuarem pastorałek. Doprowadzony przez obecnego z nami sołtysa Pana Stanisława Peszla i jego małżonkę, zyskał duży poklask zebranej w sali OSP Milówka widowni. Szczególnie, co bardzo nas cieszy zyskał duże uznanie ekspertów od tradycji kołędniczych.

Pani Irena Golec z góralską szczodrością częstowała, gawędziła i chwaliła!

Po występie czas na spotkanie przy kawie z gazdą z Pisarzowic - Stanisławem Peszlem

Gratulował nam występu między innymi Dyrektor Muzeum Okręgowego wyrażając uznanie i zarazem zdziwienie, że w ciągu 4 lat działalności można opracować tak szeroki repertuar (zespół ma w chwili obecnej opracowanych około 300 różnego rodzaju piosenek). Zespół dzięki konsekwentnej i solidnej pracy wspartej opieką ośrodka kultury i naszych władz samorządowych naprawdę poczynił znaczne postępy i godnie reprezentuje zarówno Pisarzowice jak i gminę Wilamowice na zewnątrz. Cieszymy się również z faktu, że poszerza się grupa naszych instrumentalistów. W Milówce nieobecnego z przyczyn osobistych akompaniatora, godnie zastąpili uczniowie Szkoły Muzycznej tworzący zespół "Koncertino" – Matylda, Basia i Rafał Garstka oraz Kasia i Stanisław Trembla, a ponieważ czasu na przygotowanie mieli serdecznie mało, tym większe dla nich uznanie i podziękowanie.

Czesława Mleczko

„Wilamowice i Okolice” Pismo Samorządu Terytorialnego Gminy Wilamowice

Adres Redakcji:

Miejsko Gminny Ośrodek Kultury w
Wilamowicach ul. S. Staszica 2
tel. fax 84-57-345

e-mail: wilamgok@polbox.com

Pismo redaguje kolegium

redakcyjne w składzie: Aleksander
Nowak, Henryk Brzeźniak, Jadwiga
Pilot, Stanisław Gawlik, Ryszard
Grzybowski, Dorota Cwiertnia
sekretarz redakcji - Sabina Nycz
Łamanie i skład komputerowy
Sabina Nycz

Dyżury Redakcji:

we wtorki od godz. 16.00 do 18.00

Radość z tego spotkania utrwaliliśmy na wspólnej fotografii

Redakcja zastrzega sobie prawo skracania i redagowania nadsyłanych materiałów i nie odpowiada za treść nadsyłanych reklam. Druk ukończono dnia 28.02.03 r.

WILAM I OKO WICE LICE

Dodatek ekologiczny

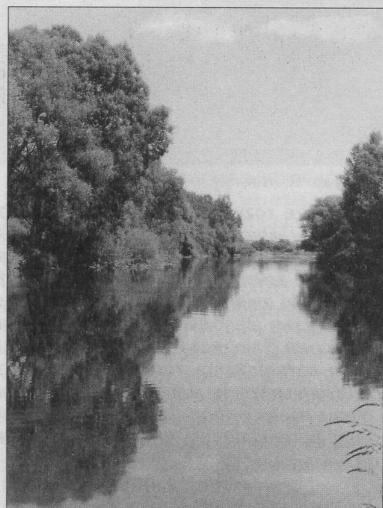
Towarzystwo na rzecz Ziemi

OD REDAKCJI

Z przyjemnością oddajemy w Państwa ręce kolejny dodatek ekologiczny poświęcony ochronie dolin rzecznych. Tym razem chcielibyśmy skoncentrować się na zagadnieniach ochrony przeciwpowodziowej, a w szczególności przykładach zawodności technicznych środków ochrony w kraju i zagranicą oraz na elementach przyjaznej środowisku ochrony przed powodzią.

Jak już wspominaliśmy na łamach poprzedniego numeru, nieporozumieniem jest oddzielanie aspektów zachowania i ochrony różnorodności biologicznej lasów łęgowych od problematyki ochrony przeciwpowodziowej. Tak się składa, że z dolinami rzeczными, gdzie wykonywane są roboty hydrotechniczne, związane są jedne z najbardziej zagrożonych środowisk w Europie, czyli lasy łęgowe. W przypadku Soły mamy do czynienia z łęgami wierzbowo-topolowymi (wg systematyki J. Matuszkiewicza z 1976 roku). Prowadzone dotychczas regulacje oddziałują w sposób pośredni lub bezpośredni na nadrzeczne zespoły roślinne, prowadząc do ich dewastacji. W niniejszym dodatku postaramy się odpowiedzieć na pytanie, czy w świetle powyższego możliwe jest pogodzenie aspektów ochrony przeciwpowodziowej z ochroną wartości przyrodniczych terenów nadrzecznych, w tym doliny rzeki Soły. Wcześniej jednak zaprezentujemy artykuł doktora J. Żelazińskiego, w którym autor omawia przykłady zawodności budowli hydrotechnicznych.

Łęgi wierzbowo-topolowe należą do jednych z najbardziej zagrożonych zespołów roślinnych w Europie. Fot. P. Adamus

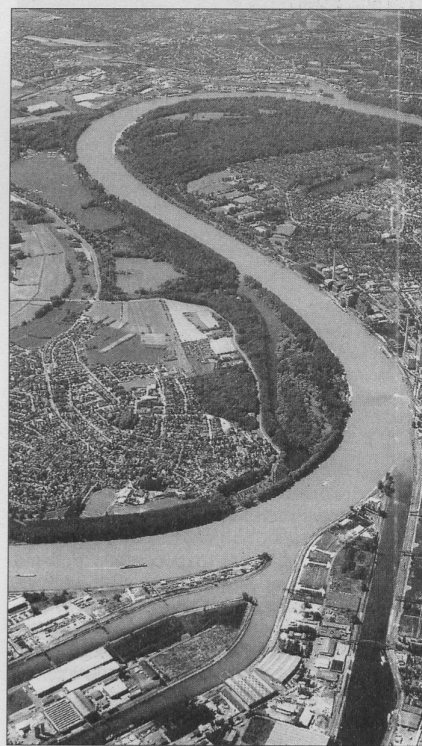
TECHNICZNE ŚRODKI OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ I ICH ZAWODNOŚĆ - PRZYKŁADY POLSKIE I ZAGRANICZNE

W Polsce znakomita większość terenów zalewowych użytkowanych w sposób wrażliwy na skutki zalania, jest chroniona wałami. Większe powodzie są zazwyczaj spowodowane awariami obwałowań podczas wezbrań. Budowa obwałowań jest przejawem tradycyjnego podejścia do problemów ochrony przeciwpowodziowej, polegającego na dążeniu do „odsunięcia wody od człowieka” przez budownictwo hydrotechniczne. Zakłada się przy tym, że uregulowanie rzek, zbudowanie solidnych obwałowań, dużych zbiorników retencyjnych, kanałów itp. budowli, zlikwiduje lub ograniczy istotnie szkody powodziowe.

W ostatnich latach obserwujemy jednak ewolucję poglądów na strategię ochrony przeciwpowodziowej. Przyczyną są spektakularne przypadki zawodności obiektów ochrony przeciwpowodziowej, które miały miejsce w wielu krajach o rozbudowanej infrastrukturze technicznej, podczas licznych, wielkich powodzi. Otóż zauważono, że budowle ochronne są zawodne, lecz mimo to stwarzają złudzenie bezpieczeństwa w dolinach rzek, które mają być przez te budowle chronione. Tworzą zachętę do wkraczania z zabudową i inwestowaniem w „chronionej” dolinie, przez co zwiększają potencjalne zagrożenie powodziowe. Powstaje błędne koło: ochrona - zabudowa - straty; większa ochrona - większa zabudowa - większe straty itd. Dla przerwania tego koła, zarysowuje się strategia odmienna: zamiast hasłowo „odsunąć wodę od człowieka”, proponuje się „odsunąć człowieka od wody”. Oto przykłady zdarzeń, które wpłynęły na zmianę strategii.

Wielka powódź wystąpiła w lecie 1993 roku na rzece Missisipi i jej dopływach: Missouri, Des Moines, Illinois i innych, powyżej miasta St. Louis. Powódź ogarnęła obszar 12 stanów, ewakuowano ponad 37 000 osób, zginęło 47 osób, zniszczeniu lub uszkodzeniu uległo 40 000 budynków. Straty bezpośrednie oszacowano na 15 miliardów dolarów. Pod wodą znalazły się znaczne obszary miast nadrzecznych w tym stolicy stanu Iowa - Des Moines, oraz blisko 5 milionów ha terenów rolniczych, co równa się około 1/6 obszaru Polski. Uszkodzonych zostało kilka mostów przez Missisipi i Missouri, powodując przerwę w połączeniach kolejowych. Żegluga na Missisipi i głównych wezbranych dopływach, była przerwana na ponad 2 miesiące. Było to istotne zakłócenie w życiu gospodarczym.

W grudniu 1993 roku podczas świąt Bożego Narodzenia, wystąpiła wielka powódź na Renie i Mozeli. Zalane zostały Koloncja, Bonn i Kolonia. W Holandii pod wodą znalazło się ok. 500 km² terenu. Prasa obwieściła, że to powódź stulecia. Maksymalny stan wody osiągnął w Kolonii 10,63 m 24 grudnia 1993 roku.

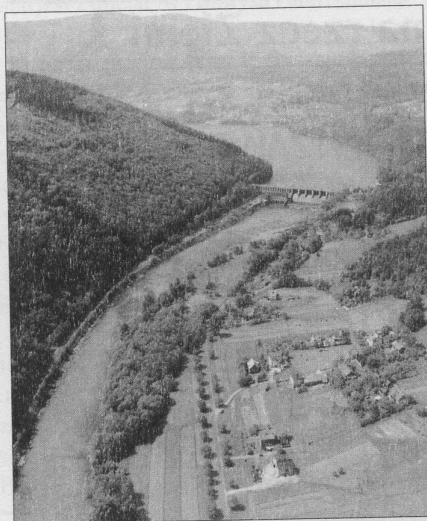
Ren jest przykładem rzeki najbardziej uregulowanej przez człowieka, a pomimo to w wyniku ostatnich powodzi 1993 i 1995 roku zalane zostały m.in. bezcenne zabytki Kolonii, Bonn, Koloncji i innych miejscowości. Fot. Richter w Das Integrierte Rheinprogramm Hochwasserschutz und Auerenaturierung am Oberrhein

Nie minęło 13 miesięcy gdy w styczniu 1995 roku na Renie ponownie wystąpiła powódź o jeszcze większych rozmiarach. Objęła swym zasięgiem również Mozelę, Mozę i Sekwanę tak, że pod wodą znalazły się znaczne obszary Niemiec, północnej Francji i Holandii. Przy tej powodzi szczególnie uderzający był widok zalanych starych miast - bezcennych zabytków Kolonii, Bonn, Koloncji i innych.

Maksymalny stan wody w Kolonii osiągnął 30 stycznia 1995 roku, tym razem 10,69 m. Od 1880 roku, taki sam stan osiągnięto tylko raz - w 1926 roku. Powtarzalność wielkiej wody 1995 roku, w Kolonii niemieccy hydrologowie oszacowali na 70 lat. Ani ta powódź, ani wielka woda w

1993 roku., nie były „powodziami stulecia” - jak twierdzili dziennikarze. Powódzie o rozmiarach uważanych na początku wieku za stuletnie, wystąpiły na Renie 5 razy w obecnym stuleciu.

Czy zatem współczesna technika, dostępna w krajach najbardziej rozwiniętych, pozwala skutecznie chronić przed powodzią? Łatwo wykazać, że jest to technokratyczne złudzenie. Otóż omówione wyżej powódzie w Niemczech i USA, wystąpiły na rzekach od dawna uregulowanych, solidnie obwałowanych i mających wiele zbiorników retencyjnych w dorzeczu. Budowle te i urządzenia techniczne, nie uchroniły jednak od powodzi.

Zbiorniki retencyjne tworzą zachętę do wkroczenia z zabudową i inwestowanie w „chronione” dolinie, przez co zwiększają potencjalne zagrożenie powodziowe. Fot. Arch. WSW Andoria S.S. z Andrychowa.

Przykładowo na **Missisipi** wybudowano 29 stopni wodnych, głównie na odcinku powyżej połączenia z Missouri (m. St. Louis). Wybudowano również 36 wielkich zbiorników wodnych na dopływach Missisipi. Na tysiącach kilometrów wzniesiono potężne obwałowania. Obwałowanie Missisipi rozpoczęło w połowie XIX w. Po każdej większej powodzi wały są umacniane i podnoszone. Nie przynosi to jednak pożądanych efektów. Odwrotnie - wskutek odcięcia retencji dolinowej przez obwałowania, wzrastają maksymalne przepływy. Ponadto, wskutek zwężenia przekroju poprzecznego, zmniejsza się przepustowość koryta, co powoduje dodatkowy wzrost maksymalnych poziomów wody. W 1993 roku obwałowania Missisipi, Missouri i wielu dopływów, zostały przerwane na odcinkach o długości setek km. W amerykańskich środkach przekazu zauważono, że powódź 1993 roku rozwiała złudzenie co do możliwości kontrolowania przebiegu powodzi i ograniczenia rozmiarów klęski przy pomocy urządzeń technicznych.

Ren jest innym przykładem rzeki najbardziej zabudowanej i przekształconej przez człowieka. Wielu autorów nazywa go sztuczną rzeką. Od stuleci wznoszono obwałowania. Rozwój żeglugi spowodował od 1817 roku „prostowanie” rzeki, tj. odcinanie meandrów i regulację koryta tak, że długość Górnego Renu (poniżej Bazylei) skrócono z 354 do 273 km. Obszar terenów zalewowych w dolinie, zmniejszył się na tym odcinku z ponad 1000 km² do 140 km². Rozwój energetyki wodnej od połowy ubiegłego stulecia, przyczynił się do powstania zbiorników i stopni energetycznych. I tak w Szwajcarii, na obszarze alpejskiej zlewni Renu, powstały elektrownie wodne o łącznej mocy 2300 MW, zaś na odcinku granicznym Górnego Renu,

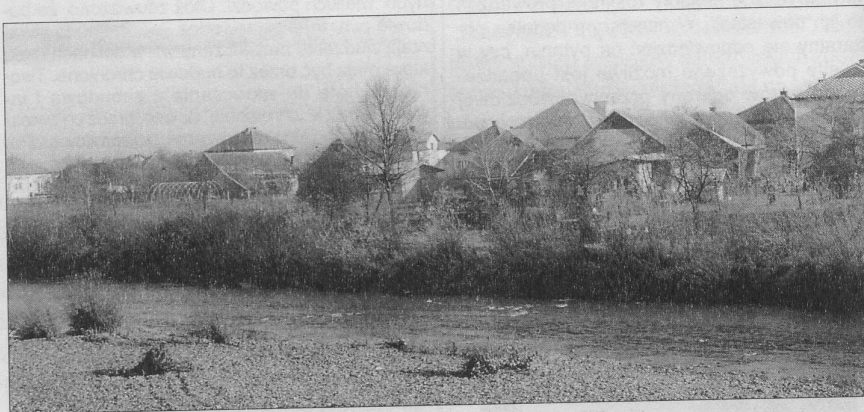
między Niemcami i Francją - wybudowano 8 stopni żeglugowo - energetycznych o łącznej mocy 1100 MW. Przyniosło to oczywiście korzyści transportowe, energetyczne i rozwój gospodarczy terenów w dolinie rzeki. Z drugiej jednak strony - zwiększyło istotnie zagrożenie powodziowe. W wyniku wspomnianych przedsięwzięć hydrotechnicznych, na odcinku Bazylea - Karlsruhe, czas przepływu fali powodziowej zmniejszył się z ok. 64 godz. do 23 godz. Zwiększyło to ryzyko nałożenia się fal z dopływów bocznych na falę Renu. Zjawisko takie wystąpiło właśnie w styczniu 1995 roku. Zdaniem niemieckich specjalistów, zabudowa hydrotechniczna Górnego Renu spowodowała podniesienie przepływów maksymalnych w Kolonii o ok. 700 - 800 m³/s i odpowiednio stanów wody o 40 cm. Okres powtarzalności wody, uważanej na początku wieku za stuletnią, uległ skróceniu do 30 - 40 lat. Zabudowa hydrotechniczna, na wielką skalę została wykonana również na dopływach Renu: Neckarze, Menie, Mozeli i in., przynosząc podobne jak na Renie skutki, czyli zwiększenie zagrożenia powodziowego.

Podobny przypadek wystąpił w dorzeczu Odry w lipcu 1997 roku. Istniał tam stosunkowo dobrze rozwinięty system technicznej ochrony przeciwpowodziowej (wały, poldery, zbiorniki, kanały ulgi). Pomimo to, powódź zniszczyła 467 km obwałowań (25 km całkowicie i 442 km częściowo). Straty powodziowe wyniosły 470 milionów ECU w Czechach, 2,31 miliarda ECU w Polsce i 325 milionów ECU w Niemczech. Zalanu uległ obszar 500 000 ha. Zniszczeniu uległo: 12 budowli hydrotechnicznych, 47 000 budynków, 2000 km dróg, 1700 mostów 300 zabytków, 973 szkoły 100 ujęć wody, 7 oczyszczalni ścieków, 7 składowisk odpadów.

Opisane spektakularne przykłady zawadności środków technicznych, spowodowały pojawienie się koncepcji przeciwnej, „nietechnicznej” (ang. *Non-structural*), której zwolennicy za ważniejsze uważają działania ustawodawcze,

wodziowej tj. zmniejszenie wysiłków poświęconych budowie obwałowań i zwiększenie nacisku na środki alternatywne, takie jak usunięcie zabudowy z dolin zalewowych i zapobieganie wkroczeniu w te doliny z nową zabudową. Zalecono również opracowanie nowego prawa budowlanego dla stref o zróżnicowanym stopniu ryzyka w dolinach zalewowych.

Przykładem strategii „odsunięcia człowieka od wody” jest przebudowa miasta **Rapid City**, stan Pld. Dakota, USA, po powodzi z czerwca 1972 roku. Powódź była niezwykle gwałtowna i katastrofalna w skutkach: zginęło 239 osób, zniszczonych lub uszkodzonych zostało 1500 domów mieszkalnych oraz kilkadziesiąt obiektów przemysłowych, handlowych i komunalnych. Tysiące osób pozostało bez dachu nad głową. Po katastrofie, władze miasta i stanu zastanawiały się nad koncepcją odbudowy. Wniosek podstawowy jaki wyciągnięto z tej tragicznej katastrofy: teren zalewowy nie jest właściwym miejscem do mieszkania i do pracy. Podjęto decyzję wykupienia gruntów w terenie zalewowym, przesiedlenia mieszkańców i przeniesienia przedsiębiorstw. Zniszczone domy rozebrano, zdane do użytku - przeniesiono na nowe, położone wyżej miejsca. Ogółem zmieniło lokalizację 1100 domów mieszkalnych i 157 przedsiębiorstw. Oczyszczono obszar długości 8 km wzdłuż rzeki i szeroki na 4 ulice poprzedniej zabudowy, w zasięgu zalewu wody stuletniej. Na tym terenie powstał park, boiska sportowe, ścieżki rowerowe i dla pieszych spacerów. Zaniechano wznoszenia jakichkolwiek budynków mogących stanowić przeszkodę dla przepływu wielkiej wody. Jest to jak dotychczas, jeden z niewielu przykładów wdrożenia omawianej strategii. W innych krajach, o ile nam wiadomo, podobne działania pozostają w sferze planów i zamierzeń. Na przeszkodzie stoją trudności natury prawnej, finansowej, przyzwyczajenia ludzi i wreszcie silny napór na zasiedlanie i inwestowanie w dolinach zalewowych.

Regulacja wymuszona jest często przez zbliżające się budownictwo. R. Wawręty

administracyjne, społeczne, politykę ubezpieczeniową itp. Mają one prowadzić do zmniejszenia potencjalnego zagrożenia terenów w dolinie wielkiej wody, zarówno obwałowanych jak i nieobwałowanych. Polega ona głównie na zmianie zagospodarowania tych terenów i ograniczeniu zabudowy wrażliwej na zalew.

W USA stwierdzono, że środki techniczne nie rozwiązały problemu ochrony przed powodzią. Biały Dom powołał po powodzi w 1993 roku komisję, która w raporcie z 1994 roku. stwierdziła, że chociaż wiele obiektów ochrony przeciwpowodziowej przyczyniło się do ograniczenia szkód podczas tej powodzi, to jednak obiekty te spowodowały zasiedlenie na wielu terenach o wysokim stopniu ryzyka i naraziły ludność na wielkie szkody. Komisja zaleca zmianę strategii ochrony przeciwo-

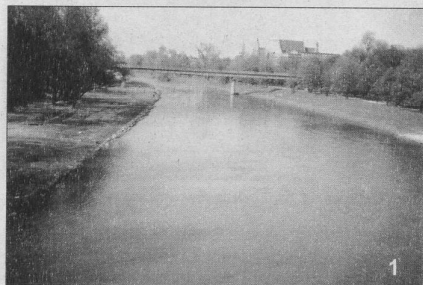
Powyższe rozważania wykazują przekonująco, iż praktycznie jedynym sposobem likwidacji szkód powodziowych jest użytkowanie terenów zalewowych w sposób niewrażliwy na skutki zalan. Można to uzyskać poprzez właściwe planowanie przestrzenne. Plany miejscowe gmin mogą i powinny być instrumentem ograniczania zagrożeń powodziowych. Wprowadzenie stosownych ograniczeń do planu miejscowego, wymaga określenia zasięgu potencjalnych zalewów powodziowych.

Janusz Żelaziński

Powyższy tekst pochodzi z publikacji „Przyjazna środowisku strategia ochrony przed powodzią” wydanej przez Towarzystwo na rzecz Ziemi pod redakcją J. Żelazińskiego i R. Wawręty.

ZARYS PRZYJAZNEJ ŚRODOWISKU OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ

Coraz częściej pojawiające się przypadki zawadności budowli hydrotechnicznych w czasie katastrofalnych wzebrań oraz ich negatywne oddziaływanie na środowisko przyrodnicze i społeczno-kulturowe, zmuszają do poszukiwania innych, przyjaznych przyrodzie oraz człowiekowi metod ochrony przed powodzią. Za najważniejsze uznaje się działania ustawodawcze, administracyjne, społeczne i politykę ubezpieczeniową, prowadzące do zmiany zagospodarowania terenów zalewo-

Regulacja nie chroni przed powodzią.
Fot. P. Rymarowicz

wych oraz ograniczania ich zabudowy, uzupełnione w określonych przypadkach działaniami technicznymi.

Ograniczanie zabudowy terenów zalewowych

Powódź jest wzebraniem powodującym zagrożenie życia ludzi oraz straty materialne i środowiskowe. Jakkolwiek wzebranie jest zjawiskiem naturalnym, tak sprawcą powodzi jest człowiek, który doprowadził do użytkowania i zabudowy dolin rzecznych. W związku z powyższym, jedyną, w pełni skuteczną metodą ochrony przed powodzią, jest zaniechanie użytkowania terenów nadrzecznych w sposób wrażliwy na szkody wywoływane zalaniem. Niestety związana z tym zasada „odsunięcia człowieka od wody” może być stosowana tylko w ograniczonym zakresie. Nierealne jest bowiem przeniesienie rozwijających się od lat w dolinach rzek miejscowości na tereny bezpieczne. Natomiast możliwe jest zahamowanie lub co najmniej ograniczenie dalszej zabudowy terenów zalewowych. To pierwsze, zasadnicze zadanie jakie powinno być wykonane w ramach przyjaznej środowisku strategii ochrony przed powodzią. W tym celu gminy już dziś powinny zlecić wykonanie map terenów zalewowych przedstawiających hipotetyczny zasięg wielkich wód wzdłuż całej długości rzeki(i) i uwzględnić go w planach zagospodarowania przestrzennego. Mapy takie mogą być sporządzone dla zasięgu wody o okresie powtarzalności np. 200 lat lub o zasięgu największej, historycznej powodzi. Strefy zagrożenia powinny być określone w zależności od głębokości i ewentualnej prędkości wody. Znajomość potencjalnego zasięgu zalewów będzie niezbędna dla racjonalnego przeciwdziałania skutkom powodzi. O ile na terenach prywatnych wprowadzenie zakazów ich zabudowy może być trudne (problem odszkodowań za utratę wartości działek i nieruchomości), tak w przypadku terenów gminnych i własności skarbu państwa sposób ich zagospodarowania zależy przede wszystkim od władz lokalnych. Mapy terenów zalewowych powinny być sporządzone również dla obszarów obwałowanych i chronionych przez zbiorniki retencyjne z uwzględnieniem możliwości przetrwania wałów i zawadności oraz awarii tych urządzeń.

Przykładem państwa europejskiego ograniczającego zabudowę terenów zalewowych jest Francja. Zabroniono tam wznoszenia nowych budowli i budynków w strefach najbardziej zagrożonych powodzią oraz zajmowania i przekształcania dolin rzecznych powodujących zmniejszenie obszarów zalewowych. Dodatkowo wprowadzono zakaz budowy nowych obwałowań zmniejszających obszary zalewowe, za wyjątkiem chroniących gęsto zabudowane i zagrożone powodzią tereny miejskie (Zbikowski, Żelazo 1996).

Wyznaczenie terenów priorytetowej ochrony

Uwzględniając zasięgi zalewów powodziowych, powinno wyznaczyć się 3 kategorie terenów chronionych (Bobiński, Żelaziński 1996; 1997a; 1997b). Pierwsza z nich to tereny, gdzie rezygnujemy z ochrony i „oddajemy rzekom przestrzeń”. Dotyczy to znacznych obszarów użytkowanych rolniczo. Druga kategoria obejmuje obszary, gdzie jedyną formą ochrony jest sprawny system informacyjny i organizacyjny umożliwiający ewakuację. Na tych obszarach funkcjonować powinien specjalny system rekompensat za poniesione straty z tytułu zalania. Mieszkańcom należy równocześnie zaproponować inne, niezagrażone miejsca pod kątem możliwości osiedlenia się. W wielu przypadkach takie rozwiązanie jest tańsze niż modernizacja czy budowa nowych obwałowań. Trzecia kategoria terenów to obszary priorytetowej ochrony (np. miasta zabytkowe) chronione wszelkimi, dostępnymi metodami (również technicznymi).

Najprawdopodobniej po ubiegłorocznej powodzi w Czechach z ziemią zostaną zrównane dwie miejscowości: Metly i Předmierz. W czasie powodzi zniszczonych zostało tam całkowicie 40% budynków, a bardzo wiele uszkodzonych (Gazeta Wyborcza 2002).

W przygotowaniu strategii ochrony obszarów priorytetowej ochrony, powinny uczestniczyć interdyscyplinarne zespoły w skład których wchodziłyby m.in. przyrodnicy. Zaproponowane w niej metody techniczne nie mogą jednak zubażać poszczególnych miejscowości i regionów o kolejne, cenne przyrodniczo tereny. Jest to szczególnie istotne w sytuacjach, gdy dolina rzeczna jest najcenniejszym fragmentem przyrody danej miejscowości. Metody techniczne powinny być oparte głównie o suche zbiorniki (zbiorniki retencyjne bez urządzeń regulujących odpływ wzebraniowy), poldery

Dowiodło tego lato 1996 i 1997 roku.
Fot. P. Rymarowicz

(tereny przyległe do rzeki i obwałowane ze wszystkich stron, zalewane w trakcie wysokich wzebrań wody) oraz kanały ulgi (kanały zbudowane wzdłuż niewralgicznych odcinków rzek służące do odprowadzania nadmiaru wód powodziowych). Dopuszcza się również zbiorniki mokre, ale przede wszystkim lokalizowane w dolinie obok rzeki i połączone z

nią kanałem dopływowym oraz odpływowym. Spośród zbiorników mokrych wywołują one najmniejsze straty środowiskowe (Jankowski 2000). Zaleta zbiorników suchych jest to, że w zasadzie nie powodują przerwania ciągłości rzeki. Przy średnich stanach wód rzeka przepływa przez nie bez przeszkód. Dopiero przy wysokim stanie, zbiornik zostaje stopniowo wypełniony. W Polsce w dorzeczu Odry, w Sudetach jest ich kilkanaście (Prochal P. 1966). Zlokalizowane są m.in. w dorzeczu górnego Bobru na potokach Zadrna (2 szt.), Wrzosówce (1 szt.), Kamiennej (1 szt.) i na Łomnicy (1 szt.) (Banach i in. 1997). W dorzeczu górnej Wisły nie ma ani jednego. Pozytywnym przykładem sprawdzenia się tego typu budowli w praktyce jest zbiornik suchy na Kamiennie, który w 1997 roku uchronił Jelenią Górę przed wielką wodą (Skrzypczyk 1999).

Zwiększenie rezerw powodziowych

Kolejnym, niezbędnym zadaniem ograniczającym ryzyko powodziowe na niektórych obszarach, jest poprawa efektywności sterowania istniejącymi sztucznymi zbiornikami retencyjnymi, co wymaga zwiększenia w nich rezerw powodziowych. Zapory co prawda nie należą do przyjaznych środków ochrony przed powodzią, ale skoro już są, należy w pełni wykorzystać ich możliwości. Na przykład zmiana instrukcji eksploatacji kaskady Soły

Po przejściu fali powodziowej pozostały korony drzew i żwirne odsypiska. Fot. P. Rymarowicz

i zwiększenie jej rezerwy powodziowej do 40 mln m³, pozwoliłyby na redukcję kulminacyjnych fal powodziowych pomiędzy Kętami a Oświęcimiem w granicach od 10 do 65 cm (Mierkiewicz i in. 1998).

Modernizacja obwałowań

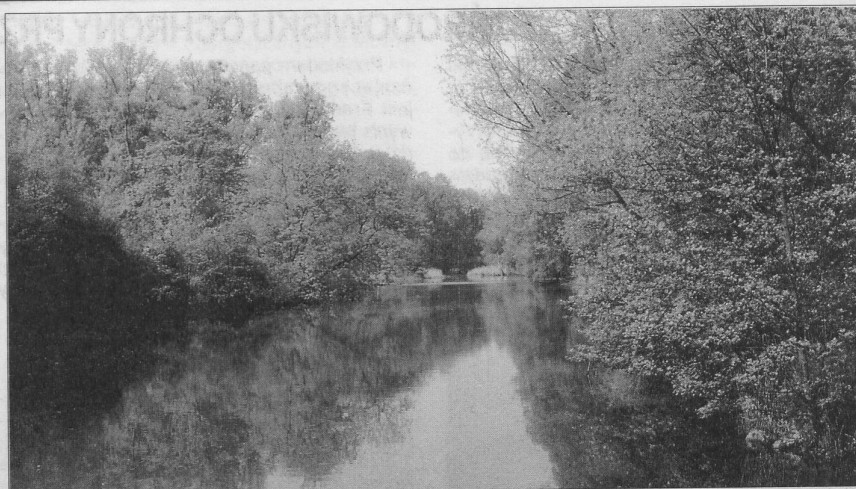
Wzniesione już obwałowania należy odsunąć od koryt rzecznych i przebudować. W pierwszej kolejności powinno dotyczyć to miejsc, gdzie rzeka została odcięta od lasów łęgowych i wszelkiego rodzaju terenów wodno-błotnych m.in. starorzeczy i torfowisk niskich. Konstrukcja wałów powinna być wzorowana na rozwiązaniach zachodnich, przewidujących łagodne nachylenia (1:3). Rozwiązania takie pozwalają na zadrzewianie i zakrzewienie korpusów. Dzięki zwiększonemu rozstawowi, obwałowania mogą być niższe, a dzięki uzyskanej większej pojemności międzywał, obniży się poziom wzebrań, spadnie prędkość przepływu wód powodziowych, mniejszemu zniszczeniu ulegną również brzegi rzeki i roślinność. Większa powierzchnia dna doliny polepszy warunki filtracji wód powodziowych przez podłoże, zwiększy się retencja dolinowa zmniejszając ryzyko katastrofalnych powodzi na niższych położeniach odcinkach rzeki. Jeśli likwidacja wałów lub ich odsunięcie są gdzieś niemożliwe, można wykonać w nich przepusty lub miejscowe obniżenia, w celu umożliwienia kontrolowanego nawadniania te-

renów zawała przy wyższych stanach wód w rzece (Jankowski 1993). Kiedy nawet to jest nierealne, wały należy podwyższyć. Jeszcze w innych przypadkach trzeba bezwzględnie zrezygnować z wnoszenia nowych obwałowań. Dotyczy to np. zamiarów obwałowania odcinka Odry o długości 55 km między Chałupkami a Koźlem celem aktywizacji rolnictwa na obszarze doliny (Bobiński, Żelaziński 1997b). Istniejącą na tym obszarze retencję szacuje się na ok. 300 mln m³ (Piskorz, Klepacz 1997).

Jako przykład podwyższenia wałów ze względu na zachowanie cennej roślinności łęgowej może posłużyć Oświęcim. Pierwotny wariant ochrony przeciwpowodziowej terenów oświęcimskich przewidywał prawie całkowite „wyczerpanie” międzywału z porastających go łęgów. Ostatecznie na tym terenie powołano zespół przyrodniczo-krajobrazowy wraz z czterema użytkami ekologicznymi (łącznie powierzchnia 143 ha). Na wysokości użytków ekologicznych (50 ha) zakazano całkowitej wycinki drzew oraz regulacji Soły. Pozostała część zespołu przyrodniczo-krajobrazowego użytkowana jest w sposób intensywny i ekstensywny, mający na celu niedopuszczenie do dalszej sukcesji roślinności. Ponadto podjęto decyzję o podniesieniu wysokości obwałowań, co pozwoli na wycinkę drzew rosnących tylko w korpusie wałów i w pasie ok. 10 m od niego (od strony zawała i międzywału).

Inne wybrane działania

Przedsięwzięciami towarzyszącymi wyżej opisanym działaniom powinna być przebudowa lasów w zgodności z ich siedliskiem, dalsze zalesianie terenów podgórskich oraz zahamowanie ubytku istniejących lasów. Dla terenów górskich powinna być ustalona górna granica użytkowania rolniczego, powyżej której powinny rozciągać się i funkcjonować wyłącznie zespoły leśne. W niektórych państwach przyjęto normę 600 m n.p.m. (Arkuszewski 1999). Odpływ z terenów zalesionych jest bardziej równomierny niż z terenów bezleśnych, ponieważ gleba leśna wpływa na niego hamująco i wyrównująco. Ponadto las jest naturalnym rezerwuarem wody. W każdej 10 cm warstwie gleby może nagromadzić się 5-25 mm wody. W drzewostanie woda stanowi 50-60% drewna. Po przeliczeniu tej ilości wody na warstwę gleby grubości 1 m i zasobności drzewostanu 400 m³/ha uzyskujemy 1500 m³ wody w glebie i 200 m³ w drzewostanie (Kirwald 1975). W trakcie opadów las jest czynnikiem stymulującym wielkość odpływu wody ze zlewni, co w konsekwencji przekłada się na zmniejszenie natężenia przepływu i kulminacji fali powodziowej. Im bardziej zróżnicowana jest jego struktura przestrzenna i warstwowa, tym więcej retencjonuje on wody w trakcie ulewnych deszczów. Jako przykład wpływu lasu na ograniczanie odpływu wody ze zlewni mogą posłużyć wyniki badań uzyskane w roku hydrologicznym 1996/97 w zlewni Czarnej Wody pokrytej w około 63% lasem i prawie 34% trwałymi użytkami zielonymi oraz zlewni Białej Wody, gdzie lasy zajmują tylko 21% a użytki zielone około 76% jej powierzchni (Twardy i in. 1997). Wykazały one, że w okresie od sierpnia do września 1996 roku wyraźnie wyższe odpływy wystąpiły na

Poldery obok funkcji przeciwpowodziowych są miejscem występowania cennych lasów łęgowych. Polder nad Renem koło Rastatt w Niemczech. Fot. R. Wawręty

Białej Wodzie. Wielkość odpływu ze zlewni Białej wyniosła 387270 dm³/s/km², podczas gdy na Czarnej Wodzie przekroczyła niewiele ponad 270000 dm³/s/km².

Kolejne, ważne zadanie w zakresie realizacji przyjaznej środowisku ochrony przeciwpowodziowej to renaturyzacja wybranych cieków. Aktualnie projekty takie są wykonywane m.in. w Szwajcarii (ok. 628 odcinków rzek), Anglii i Walii (ok. 60) oraz Niemczech (brak danych) (Żelazo, Żbikowski 1996). Zagadnienie to szerzej zostanie omówione w kolejnych dodatkach. Równocześnie należy ograniczyć roboty regulacyjne cieków do przypadków, w których istnieje bezpośrednie zagrożenie podmyciem budowli i jest to uzasadnione względami ekonomicznymi. Nie można przy tym pomijać ochrony wartości przyrodniczych.

Bardzo poważnie należy również traktować wszelkie środki budowlane rozproszone. Ich stosowanie ma na celu ułatwienie przesiąkania wody deszczowej do gruntu, spowolnienie odpływu oraz wzrost retencji (Żelazo, Żbikowski 1994). Do pierwszej grupy zaliczyć można m.in.: niepokrywanie gruntów materiałami nieprzepuszczalnymi (betonem, asfaltem), niezagęszczanie gruntów, zamianę istniejących nieprzepuszczalnych pokryw gruntów na bardziej przepuszczalne (np. betonowe parkingi na te pokryte płytami ażurowymi), tworzenie w sieci kanalizacyjnej pojemności retencyjnych i wykorzystywanych i prywatnych), zatrzymywanie wód deszczowych przez beczki ustawione w ogrodach działkowych, wykonywanie niewielkich, krótkotrwałych piętrzeń w istniejących kanałach i strumieniach, sadzenie drzew przy ulicach i na podwórkach oraz wprowadzanie roślinności na dachy i fasady budynków. Ciekawym rozwiązaniem, stosowanym szczególnie w górach i na pogórzach jest wykorzystanie nasypów dróg przegradzających doliny rzek (Jankowski 2000). Zwiększenie retencji i spowolnienie odpływu można osiągnąć dzięki modyfikacji istniejących przepustów pod drogami tak, aby jak najdłużej hamowały spływ wód w trakcie opadów. Zgromadzony nadmiar wody powinien być odpro-

wadzany wykonanymi przelewami umiejscowionymi w górnej części nasypów, pod powierzchnią drogi.

Realizowana dotychczas tradycyjna ochrona przeciwpowodziowa dalece różni się z potrzebą zachowania wartości przyrodniczo-krajobrazowych dolin rzecznych, prowadząc w konsekwencji do nieodwracalnych zmian środowiskowych. Okazuje się jednak, że możliwe jest pogodzenie wymagań ochrony przeciwpowodziowej z potrzebą zachowania ekosystemów dolin rzecznych. Najskuteczniejszą metodą jest przede wszystkim niestwarzanie zagrożenia powodziowego, co można osiągnąć poprzez działania ustawodawcze i administracyjne zakazujące dalszej zabudowy terenów zalewowych. Dla ochrony miejsc silnie zurbanizowanych należy korzystać z takich środków technicznych, które wywołują minimalne szkody środowiskowe. Można do nich zaliczyć przede wszystkim poldery, zbiorniki suche, zbiorniki mokre usytuowane z boku rzeki oraz kanały ulgi. Należy przy tym pamiętać, że żadnego kraju, a tym bardziej Polski, nie stać na ochronę wszystkiego, tym samym nierealne jest osiągnięcie pełnego bezpieczeństwa. Dlatego, choć może to wzbudzać duże kontrowersje, za pomocą wspomnianych środków technicznych powinny być chronione głównie tereny priorytetowej ochrony. Nie można przy tym zapominać, że mogą one być również zawodne jak budowle tradycyjne (zapory, stopnie wodne, opaski betonowe i kamienne oraz obwałowania). Dla pozostałych terenów należy stworzyć doskonały system ostrzeżeń i ewakuacji ludności. Działania te powinny być wspierane wszelkimi pracami mającymi na celu zahamowanie odpływu wody ze zlewni. Zalicza się do nich: wykonywanie budowlanych środków rozproszonych, renaturyzację rzek oraz zalesianie i przebudowę istniejącego drzewostanu. Równocześnie należy w pełni wykorzystać istniejące już możliwości ochrony przed powodzią: zwiększenie rezerw powodziowych na zbiornikach oraz modernizacja obwałowań.

Robert Wawręty

Wkładka finansowana przez:

United Nations Development Programme
GEF- Small Grants Programme

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej w Krakowie

Redakcja:

Agnieszka Pilarczyk, Robert Wawręty

Wydawca:

Towarzystwo na rzecz Ziemi

ul. Zamkowa 1/50,
32-600 Oświęcim
tel./fax: (0/33) 844 19 34, 842 21 20

e-mail: office@tnz.most.org.pl

konto: PKO B.P. O/Oświęcim,
nr 10201417-534-270-1

